

Finansira
Evropska unija

Žene i sigurnost? Prirodno, skroz!

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH

Udruženje "Mreža policijskih službenica"
"Policewomen's Network" Association

Centar za sigurnosne studije - BiH
Centre for Security Studies - BH

Centre for
European
Security Studies

2026

**Položaj žena
u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH**

Autori:

Benjamin Plevljak

Aida Kržalić

Kristina Jozić

Denis Hadžović

Sarajevo, 2026. godina

Finansira
Evropska unija

Žene i sigurnost? Prirodno, skroz!

IZDAVAČ

Centar za sigurnosne studije, Sarajevo

ZA IZDAVAČA

Denis Hadžović, predsjednik

AUTORI

Benjamin Plevljak

Aida Kržalić

Kristina Jozić

Denis Hadžović

ŠTAMPA

Sonic Studio, Sarajevo

ZA ŠTAMPARIJU

Emir Džinović

TIRAŽ

350 primjeraka

MJESTO I GODINA

Sarajevo, 2026. godina

Ova publikacija je urađena uz finansijsku pomoć Evropske unije.

Njeni sadržaji su isključiva odgovornost Centra za sigurnosne studije i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije.

ISBN 978-9958-857-15-7

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod

ID brojem **68475398**

SAŽETAK

Kontekst i svrha istraživanja

Publikacija “Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH” izrađena je u okviru inicijative „Žene i sigurnost? Prirodno, skroz!“, finansiranu od Evropske unije, a koju implementiraju Centar za sigurnosne studije, kao glavni nositelj, te partnerske organizacije Udruženje „Mreža policijskih službenica“ i Centar za evropske sigurnosne studije. Cilj je unapređivanje položaja žena u sektoru sigurnosti putem boljeg shvatanja i primjene Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija 1325 „Žene, mir i sigurnost“ u društvu te osiguravanje više rodno osjetljivog nadzora nad sektorom sigurnosti u Bosni i Hercegovini. Puno i ravnopravno uključivanje žena u donošenje odluka u skladu je s osnovnim principima Rezolucije 1325. To nije samo pitanje rodne ravnopravnosti, već i strateški instrument za prevenciju konflikata, izgradnju mira i jačanje otpornosti društva. Uloga žena u institucijama sigurnosti i odbrane bitna je za razvoj inkluzivnih i legitimnih javnih politika. Njihovo prisustvo širi perspektivu odluka, jača povjerenje građana i građanki te transparentnost u postkonfliktnom kontekstu Bosne i Hercegovine.

Metodologija i obuhvat

Istraživanje obuhvata 25 institucija sektora sigurnosti i odbrane (13 policijskih institucija, Ministarstvo odbrane i Oružane snage Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Upravu za indirektno oporezivanje i dr.), što ga čini najsveobuhvatnijim takvim pregledom u Bosni i Hercegovini. Bazirano je na primarnim, tj. empirijskim podacima, koji su pribavljeni struktuiranim upitnicima dostavljenim institucijama na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou, zaključno s presjekom stanja na 30. juni 2024. godine. Upitnici su obuhvatili rodnu strukturu uposlenih po kategorijama, hijerarhijskim pozicijama i činovima, kao i procedure zapošljavanja, napredovanja, sastave komisija, dodatne obuke, budžete za rodna pitanja, postojanje formalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost, itd. Iako je istraživanje bilo obuhvatno, proces pribavljanja podataka naišao je na jedan glavni izazov. Neke institucije dostavile su nepotpune ili neprecizne podatke, a četiri uopće nisu odgovorile (Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadnohercegovačkog kantona). U pojedinim aspektima, navedeni izazov ograničio je potpunu analizu.

Ključni nalazi

U analiziranim institucijama ukupno je uposleno 23.471 osoba (ukupno oko 33.000, ako bi se uračunale i institucije koje nisu dostavile podatke). Prosječna popunjenost sistematiziranih radnih mjesta iznosi oko 75% (s ekstremima od 56% u pojedinim agencijama do 90% u Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona 10). Najveći broj uposlenih imaju Oružane snage Bosne i Hercegovine (8.478), a najmanje Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja (29).

Žene čine svega 21% ukupne radne snage, znatno ispod zakonski propisanih 40%, a većinom su raspoređene na administrativne dužnosti. U policijskim strukturama situacija je još neravnija - od 8.918 policijskih službenika, 955 je žena ili 11%. Najveći udio žena-policijskih službenica zabilježen je u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu - SIPA (17%), a najmanji u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona (7%). S druge strane, žene obnašaju 4% pozicija rukovodećih policijskih službenika. Nalazi ukazuju na izražene rodne neravnoteže i nedovoljnu popunjenost kadrova, što može narušiti legitimitet i efikasnost institucija.

Preporuke i strateške implikacije

Istraživanje naglašava hitnu potrebu prelaska s deklarativnih opredjeljenja na systemske reforme usmjerene ka rodnoj ravnopravnosti. Preporučene mjere uključuju jačanje rodno osjetljivog upravljanja ljudskim resursima, uvođenje obaveznih afirmativnih mjera prilikom zapošljavanja i napredovanja te dosljedan institucionalni i parlamentarni nadzor nad provedbom politika ravnopravnosti. Nalazi mogu poslužiti donositeljima odluka kao alat za identifikaciju slabosti postojećih politika i kreiranje ciljanih mjera unapređenja. Parlamentarni i nezavisni nadzor trebao bi koristiti empirijske podatke za jačanje rodno osjetljivog nadzora nad sektorom sigurnosti i odbrane, dok civilno društvo, akademska zajednica i mediji imaju osnovu za zagovaranje i kritičko praćenje implementacije obaveza iz Agende „Žene, mir i sigurnost“. Važna je i unapređena saradnja između institucija, civilnog društva i međunarodnih partnera kako bi se operativno sprovela navedena Agenda. Kao takva, publikacija nije samo prikaz stanja, već poziv na strateško promišljanje i djelovanje ka izgradnji efikasnog i inkluzivnog sektora sigurnosti i odbrane utemeljenog na rodnoj ravnopravnosti i demokratskoj odgovornosti.

Značaj za demokratizaciju i otpornost

Pitanje položaja žena u sektoru sigurnosti i odbrane ima direktne implikacije na kvalitet demokratskog upravljanja i povjerenje građana i građanki u njega. Isključivanje žena iz odlučivanja ne predstavlja samo rodni deficit, već ograničava i kapacitet društva da se efikasno odupre savremenim prijetnjama. U okruženju gotovo stalnih političkih i sigurnosnih izazova u Bosni i Hercegovini, sistematsko praćenje i jačanje rodne ravnopravnosti u sektoru sigurnosti i odbrane nužan je uslov za izgradnju legitimnijeg i otpornijeg sistema zaštite. Ovakav pristup doprinosi inkluzivnijim politikama i jačanju društvenog povjerenja, čime se postiže održivije upravljanje sigurnošću u skladu s ciljevima UN Rezolucije 1325 i šire Agende „Žene, mir i sigurnost“.

Ključne riječi: sigurnost, odbrana, policija, žene, rodna ravnopravnost, UN Rezolucija 1325, Agenda „Žene, mir i sigurnost“, inkluzivnost, institucionalne reforme, demokratizacija, otpornost.

SADRŽAJ

GRAFIKONI	i
TABELE	ii
LISTA SKRAĆENICA	vii
UVOD	1
PREGLED POLOŽAJA ŽENA	6
MINISTARSTVO ODBRANE BiH I ORUŽANE SNAGE BiH	6
MINISTARSTVO ODBRANE BIH	6
ORUŽANE SNAGE BIH	7
UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE	13
MINISTARSTVO SIGURNOSTI BiH	15
GRANIČNA POLICIJA BiH	16
DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAGE I ZAŠTITU (SIPA)	21
DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU POLICIJSKIH TIJELA BIH (DKPT BIH)	25
SLUŽBA ZA POSLOVE SA STRANCIMA (SPS)	28
AGENCIJA ZA ŠKOLOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE POLICIJSKIH KADROVA (AEPTM)	29
AGENCIJA ZA FORENZIČKA ISPITIVANJA I VJEŠTAČENJA (AFIV)	30
AGENCIJA ZA POLICIJSKU PODRŠKU	31
POLICIJA BRČKO DISTRIKTA BiH (PBD BiH)	32
FEDERALNA UPRAVA POLICIJE (FUP)	36
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA UNSKO-SANSKOG KANTONA (MUP USK)	38
UPRAVA POLICIJE MUP USK (UP MUP USK)	39
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA POSAVSKOG KANTONA (MUP PK)	44
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA TUZLANSKOG KANTONA (MUP TK) ..	48
UPRAVA POLICIJE MUP TK (UP MUP TK)	49
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA (MUP ZDK)	53
UPRAVA POLICIJE MUP ZDK (UP MUP ZDK)	54
MINISTARSTVO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE (MUP BPK)	57
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA SREDNJBOSANSKOG KANTONA (MUP SBK)	61
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KANTONA SARAJEVO (MUP KS)	65

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA (MUP HNK)	66
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KANTONA 10 (MUP K10)	69
(MUP K10).....	69
OSTALI ASPEKTI RODNE RAVNOPRAVNOSTI	73
PRIMJENA AFIRMATIVNIH MJERA U KONKURSIMA ZA PRIJEM KADETA/KINJA	73
KANALI OBJAVLJIVANJA JAVNIH KONKURSA ZA PRIJEM KADETA/KINJA	74
POSTOJANJE I ULOGA KONTAKT OSOBA ZA RODNA PITANJA	74
AFIRMATIVNE MJERE U INTERNIM POSTUPCIMA UNAPREĐENJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA	76
VOĐENJE RODNO OSJETLJIVIH STATISTIKA O UPOSLENIMA	76
RODNA DIMENZIJA EVIDENCIJA O OBUKAMA I PROFESIONALNOM USAVRŠAVANJU	77
BUDŽETSKA IZDVAJANJA ZA RODNA PITANJA	77
PROGRAMI MJERA ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI.....	78
SINTEZA ODREĐENIH NALAZA I ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	80
PREPORUKE.....	84
IZVORI.....	86

GRAFIKONI

Grafikon 1 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MO BiH)	6
Grafikon 2 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (OS BiH)	7
Grafikon 3 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UIO)	13
Grafikon 4 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena u kategoriji državnih službenika (UIO)	14
Grafikon 5 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama zaposlenika (UIO)	14
Grafikon 6 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MS BiH)	15
Grafikon 7 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (GP BiH)	16
Grafikon 8 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (SIPA)	21
Grafikon 9 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (DKPT BiH)	25
Grafikon 10 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (SPS)	28
Grafikon 11 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (AEPTM)	29
Grafikon 12 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (AFIV)	30
Grafikon 13 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (APP)	31
Grafikon 14 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (PBD BiH)	32
Grafikon 15 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (FUP)	36
Grafikon 16 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP USK)	38
Grafikon 17 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP USK)	39
Grafikon 18 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP PK)	44
Grafikon 19 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP TK)	48
Grafikon 20 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP TK)	49
Grafikon 21 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP ZDK)	53
Grafikon 22 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP ZDK)	54
Grafikon 23 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP BPK)	57
Grafikon 24 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP SBK)	61
Grafikon 25 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP KS)	65
Grafikon 26 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP HNK)	66
Grafikon 27 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP K10)	69
Grafikon 28 - Primjena afirmativnih mjera u konkursima za prijem kadeta/kinja (n=14 institucija)	73
Grafikon 29 - Kanali objavljivanja javnih konkursa za prijem kadeta/kinja (n=14 institucija)	74
Grafikon 30 - Postojanje kontakt osoba (n=24 institucije)	75
Grafikon 31 - Afirmativne mjere u internim postupcima unapređenja policijskih službenika/ca (n=13 institucija)	76
Grafikon 32 - Vođenje rodno osjetljivih statistika o uposlenima (n=24 institucije)	76
Grafikon 33 - Rodna dimenzija evidencija o obukama i profesionalnom usavršavanju policijskih službenika/ca (n=13 institucija)	77
Grafikon 34 - Budžetska izdvajanja za rodna pitanja (n=17 institucija)	78
Grafikon 35 - Posjedovanje programa mjera za unapređenje rodne ravnopravnosti (n=13)	79

TABELE

Tabela 1 - Posljednjih pet sprovedenih javnih oglasa za prijem lica u vojnu službu.....	8
Tabela 2 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih oglasa za prijem lica u vojnu službu.....	8
Tabela 3 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih internih oglasa za prijem lica u vojnu službu.....	9
Tabela 4 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih internih oglasa za prijem lica u vojnu službu.....	9
Tabela 5 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za školovanje kadeta.....	10
Tabela 6 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za školovanje kadeta.....	10
Tabela 7 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za stipendiranje školovanja učenika završnog razreda srednjih škola u BiH	11
Tabela 8 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za stipendiranje školovanja učenika završnog razreda srednjih škola u BiH.....	11
Tabela 9 - Podaci o internim komisijama ili radnim grupama uspostavljenim po bilo kojem osnovu u MO BiH i OS BiH u zadnje tri kalendarske godine	11
Tabela 10 - Obuke profesionalnih vojnih lica i ostalih kategorija uposlenih u posljednje tri godine (MO BiH)	12
Tabela 11 - Mirovne misije i učešće službenika/službenica (MO BiH)	12
Tabela 12 - Sudjelovanje u OPM u periodu od 2020. do 2024. godine po spolu (OS BiH).....	12
Tabela 13 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (GP BiH).....	17
Tabela 14 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (GP BiH).....	17
Tabela 15 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (GP BiH).....	18
Tabela 16 - Posljednja dva sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (GP BiH)	18
Tabela 17 - Komisije za posljednja dva sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (GP BiH).....	18
Tabela 18 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (GP BiH)	19
Tabela 19 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (GP BiH).....	19
Tabela 20 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (GP BiH).....	19
Tabela 21 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (GP BiH).....	20
Tabela 22 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (GP BiH).....	20
Tabela 23 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (SIPA).....	22
Tabela 24 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (SIPA).....	22
Tabela 25 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (SIPA)	22
Tabela 26 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (SIPA)	23
Tabela 27 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (SIPA).....	23
Tabela 28 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (SIPA)	23

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Tabela 29 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (SIPA)	24
Tabela 30 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (SIPA)	24
Tabela 31 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (SIPA)	24
Tabela 32 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (DKPT BiH)	26
Tabela 33 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (DKPT BiH)	26
Tabela 34 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (DKPT BiH)	26
Tabela 35 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (DKPT BiH)	26
Tabela 36 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (DKPT BiH)	27
Tabela 37 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (DKPT BiH)	27
Tabela 38 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (DKPT BiH)	27
Tabela 39 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (DKPT BiH)	28
Tabela 40 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (SPS)	29
Tabela 41 - Obuke uposlenika u posljednje tri godine (SPS)	29
Tabela 42 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (PBD BiH)	33
Tabela 43 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (PBD BiH)	33
Tabela 44 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (PBD BiH)	33
Tabela 45 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (PBD BiH)	34
Tabela 46 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (PBD BiH)	34
Tabela 47 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (PBD BiH)	34
Tabela 48 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (PBD BiH)	34
Tabela 49 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (PBD BiH)	35
Tabela 50 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (PBD BiH)	35
Tabela 51 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (PBD BiH)	35
Tabela 52 - Zastupljenost žena službenica po činovima (FUP)	37
Tabela 53 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (FUP)	37
Tabela 54 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (FUP)	37
Tabela 55 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (UP MUP USK)	40
Tabela 56 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP USK)	40
Tabela 57 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (UP MUP USK)	41
Tabela 58 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP USK)	41
Tabela 59 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (UP MUP USK)	41

Tabela 60 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (UP MUP USK).....	42
Tabela 61 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP USK)	42
Tabela 62 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (UP MUP USK).....	42
Tabela 63 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP USK).....	43
Tabela 64 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP USK).....	43
Tabela 65 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP PK)	45
Tabela 66 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP PK).....	45
Tabela 67 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP PK).....	45
Tabela 68 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP PK).....	46
Tabela 69 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP PK).....	46
Tabela 70 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP PK).....	46
Tabela 71 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP PK).....	46
Tabela 72 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP PK).....	47
Tabela 73 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP PK).....	47
Tabela 74 - Zastupljenost žena službenica po činovima (UP MUP TK)	50
Tabela 75 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP TK).....	50
Tabela 76 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP TK).....	50
Tabela 77 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP TK).....	51
Tabela 78 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (UP MUP TK)	51
Tabela 79 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (UP MUP TK)	51
Tabela 80 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP TK).....	52
Tabela 81 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (UP MUP TK).....	52
Tabela 82 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP TK)	52
Tabela 83 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP TK).....	52
Tabela 84 - Zastupljenost žena službenica po činovima (UP MUP ZDK)	55
Tabela 85 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP ZDK)	55
Tabela 86 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP ZDK)	55
Tabela 87 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP ZDK)	55
Tabela 88 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP ZDK).....	56
Tabela 89 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP ZDK).....	56
Tabela 90 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP ZDK).....	56

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Tabela 91 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP ZDK)	56
Tabela 92 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP ZDK).....	57
Tabela 93 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP BPK).....	58
Tabela 94 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP BPK)...	58
Tabela 95 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP BPK)	59
Tabela 96 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP BPK)	59
Tabela 97 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP BPK).....	59
Tabela 98 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP BPK).....	60
Tabela 99 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP BPK)	60
Tabela 100 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP BPK)	60
Tabela 101 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP BPK).....	61
Tabela 102 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP SBK) ..	62
Tabela 103 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP SBK)	62
Tabela 104 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP SBK)	62
Tabela 105 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP SBK).....	63
Tabela 106 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP SBK).....	63
Tabela 107 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP SBK)	63
Tabela 108 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP SBK).....	64
Tabela 109 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP SBK)	64
Tabela 110 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP KS).....	66
Tabela 111 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP HNK).....	67
Tabela 112 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP HNK) ..	67
Tabela 113 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP HNK).....	68
Tabela 114 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP HNK)	68
Tabela 115 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP HNK)	68
Tabela 116 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP K10).....	70
Tabela 117 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP K10)..	70
Tabela 118 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP K10)	70
Tabela 119 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (MUP K10)	71
Tabela 120 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (MUP K10).....	71
Tabela 121 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP K10).....	71

Tabela 122 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP K10)	71
Tabela 123 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP K10)	72
Tabela 124 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP K10)	72
Tabela 125 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP K10)	72
Tabela 126 - Objašnjenje afirmativnih mjera institucija koje su pozitivno odgovorile	74
Tabela 127 - Institucije koje imaju kontakt osobe za rodna pitanja i njihov broj	75
Tabela 128 - Institucije s najviše i najmanje uposlenih (n=25 institucija).....	80
Tabela 129 - Institucije s najvećom i najmanjom popunjenošću u odnosu na ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta (n=24 institucije; MUP TK izuzet).....	80
Tabela 130 - Institucije s najvećom i najmanjom procentualnom zastupljenošću žena (n=25 institucija)	81
Tabela 131- Institucije (u ukupnoj strukturi uposlenih imaju i policijske službenike/ce) s najvećom i najmanjom procentualnom zastupljenošću žena (n=13 institucija)	81
Tabela 132 - Komparativni prikaz zastupljenosti žena u statusu policijskog službenika u dva istraživanja	82
Tabela 133 - Komparativni prikaz zastupljenosti žena u statusu rukovodećeg policijskog službenika u dva istraživanja	83

LISTA SKRAĆENICA

AEPTM – Agencija za školovanje i stručno usavršavanje policijskih kadrova
AFIV – Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja
APP – Agencija za policijsku podršku
BiH – Bosna i Hercegovina
CSS – Centar za sigurnosne studije
DKPT BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
EU – Evropska unija
FUP – Federalna uprava policije
GP BiH – Granična policija BiH
MO BiH – Ministarstvo odbrane BiH
MS BiH – Ministarstvo sigurnosti BiH
MUP BPK – Ministarstvo za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
MUP HNK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona
MUP K10 – Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10
MUP KS – Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo
MUP PK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona
MUP RS – Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske
MUP SBK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona
MUP TK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kanton
MUP USK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona
MUP ZDK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona
MUP ZHK – Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadnohercegovačkog kanton
OSA BiH – Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine
OS BiH – Oružane snage BiH
PBD BiH – Policija Brčko distrikta BiH
Rezolucija – Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija 1325 “Žene, mir i sigurnost“
SIPA – Državna agencija za istrage i zaštitu
SPS – Služba za poslove sa strancima
UIO – Uprava za indirektno oporezivanje
UP MUP KS – Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo
UP MUP TK – Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova TK
UP MUP USK – Uprava policije Unsko-sanskog kanton

UP MUP ZDK – Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona
WPS agenda – Agenda „Women, Peace and Security“ / Agenda „Žene, mir i sigurnost“

UVOD

Publikacija „Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH“ nastala je u okviru inicijative „Žene i sigurnost? Prirodno, skroz!“ koju finansira Evropska unija (EU). Inicijativu implementira Centar za sigurnosne studije (CSS), kao glavni nosilac projekta, zajedno s partnerskim organizacijama Udruženjem „Mreža policijskih službenica“ (Sarajevo, BiH) i Centrom za evropske sigurnosne studije (Groningen, Nizozemska). Cilj inicijative je unapređivanje položaja žena u sektoru sigurnosti putem boljeg shvatanja i primjene Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija 1325 „Žene, mir i sigurnost“ (Rezolucija) u društvu te osiguravanje više rodno osjetljivog nadzora nad sektorom sigurnosti u BiH.

Jedan od četiri osnovna stuba Rezolucije, na kojoj je bazirana Agenda „Žene, mir i sigurnost“ [(eng. Agenda „Women, Peace and Security“) (WPS agenda), jeste osiguravanje punog, ravnopravnog i smislenog učešća žena na svim nivoima donošenja odluka, uključujući i u institucijama sektora sigurnosti u najširem smislu. Zašto je takvo učešće važno?

Učešće žena u procesima donošenja odluka predstavlja temeljni element demokratskog upravljanja i ključni preduslov za razvoj inkluzivnih i legitimnih javnih politika. Uključivanje žena omogućava da se odluke zasnivaju na širokom spektru iskustava, potreba i perspektiva, čime se unapređuje njihova relevantnost, kvalitet i društvena prihvaćenost. U kontekstu Rezolucije i WPS agende, učešće žena se prepoznaje ne samo kao pitanje rodne ravnopravnosti, već kao strateški instrument prevencije konflikata, izgradnje mira i jačanja otpornosti društva. Time se potvrđuje da isključivanje žena iz odlučivanja ne predstavlja samo demokratski deficit, već i direktno ograničava kapacitet društva da adekvatno odgovori na kompleksne sigurnosne i političke izazove.

Specifičnije, učešće žena u institucijama sigurnosti predstavlja jedan od ključnih preduslova za izgradnju efikasnog, odgovornog i demokratski legitimnog sigurnosnog sektora. Njihovo prisustvo u policiji, oružanim snagama, pravosuđu i nadzornim mehanizmima doprinosi sveobuhvatnijem razumijevanju sigurnosnih prijetnji i potreba društva, posebno onih koje se odnose na ljudsku sigurnost, prevenciju nasilja i zaštitu ranjivih grupa. U kontekstu postkonfliktnog društva, poput BiH, učešće žena dodatno jača povjerenje građana u institucije sigurnosti, unapređuje institucionalnu transparentnost i doprinosi razvoju politika koje su osjetljive na rodne specifičnosti. U skladu s Rezolucijom i pratećom WPS agendom, učešće žena ne predstavlja samo pitanje rodne ravnopravnosti, već i strateški sigurnosni interes usmjeren ka održivom miru i dugoročnoj stabilnosti.

Publikacija je i odraz kontinuiranih, dugogodišnjih napora CSS u monitoringu i unapređivanju položaja žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH. Podsjećanja radi, u prethodnom projektu „Policija i poštivanje ljudskih prava u BiH“, također finansiranom od EU, a koji se implementirao tokom 2020. i 2021. godine, CSS je predstavio studiju „Položaj žena u policijskim agencijama u BiH“.

Nalazi istraživanja te studije pokazali su na nedovoljnu zastupljenost žena u policijskom sektoru. Od ukupnog broja svih uposlenih u 16 policijskih agencija, koliko ih je bilo obuhvaćeno istraživanjem, gotovo 20% su činile žene. Većina njih je bila uposlena u administraciji, dok ih je u statusu policijske službenice bilo tek 9%. Analiza zastupljenosti u policijskim činovima pokazala je da se žene uglavnom nalaze u najnižim policijskim činovima – većina ih je bila u činovima policajke i starije policajke – te nedovoljnu pozicioniranost u rukovodećim strukturama.

Ova publikacija šira je u obuhvatu analiziranih institucija od prethodno navedene. Pored policijskih struktura, ona uključuje i Ministarstvo odbrane i Oružane snage BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH i preostale upravne organizacije u okviru njega te Upravu za indirektno oporezivanje. Prema tome, publikacija nudi uvid u položaj žena u 25 institucija sektora sigurnosti i odbrane, čineći je najsveobuhvatnijim prikazom te vrste u BiH.

Istraživanje je bazirano na primarnim, tj. empirijskim podacima, a koji su pribavljani posredstvom strukturiranih upitnika koji su dostavljani institucijama na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou. Upitnici su koncipirani tako da omogućе pribavljanje uporedivih, preciznih i provjerljivih podataka o institucionalnim kapacitetima i praksama, s fokusom na rodnu strukturu i rodno osjetljive politike. Obuhvatali su faktore o broju i strukturi uposlenih po radnopravnom statusu, hijerarhijskim nivoima i činovima, uz jasnu spolnu strukturu podataka, kao i informacije o procedurama zapošljavanja, unapređenja, radu komisija, dodatnim obukama, budžetskim izdvajanjima i postojanju formalnih mehanizama za rodna pitanja. Na taj način, namjera je bila da se pribave podaci koji bi omogućili što objektivniji uvid u stepen institucionalne integracije principa rodne ravnopravnosti, ali i identifikaciju strukturnih obrazaca i potencijalnih praznina u praksi na različitim nivoima.

Upitnicima je traženo da institucije dostave podatke zaključno s presjekom stanja na 30. juni 2024. godine.¹ Proces pribavljanja podataka, odnosno traženja istih započeo je krajem augusta 2024. godine, a institucije su svoje odgovore dostavljale sve do kraja aprila 2025. godine. Priznavajući obimnost upitnika, ali i njihovu dovoljno jasnu strukturiranost s druge strane, u procesu savnjivanja i obrade pribavljenih podataka istraživački tim se suočio s jednim glavnim izazovom. Naime, institucije su dostavljale nedovoljno precizne podatke ili ih za pojedine stavke nisu nikako dostavile, tako otežavajući ili, u pojedinim aspektima, onemogućavajući završnu sveobuhvatnu analizu. Osim toga, četiri institucije, iz različitih razloga, od kojih su neki poznati istraživačkom timu, nisu nikako dostavile podatke. Radi se o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH (OSA BiH), Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske (MUP RS), Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (UP MUP KS) te Ministarstvu unutrašnjih poslova Zapadnohercegovačkog kantona (MUP ZHK).

¹ Određene institucije dostavile su pojedine podatke i za 2025. godinu.

Publikacija se sastoji iz četiri glavna dijela. Nakon uvoda, slijedi poglavlje koje predstavlja položaj žena u 25 razmatranih institucija. Redoslijed predstavljanja institucija prati državno uređenje BiH, tako da počinje s onima s državnog nivoa i završava s kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova. U suštini, u tom poglavlju su predstavljeni svi nalazi istraživanja, odnosno mahom kvantitativni podaci, pribavljeni strukturanim upitnicima, kroz grafički i tabelarni prikaz. Primjera radi, čitatelji će imati priliku upoznati se sa stepenom popunjenosti određene institucije u odnosu na sistematizovan broj radnih mjesta, spolnu strukturu po kategorijama uposlenika, zastupljenost žena u hijerarhiji policijskih činova, učešće žena u obukama ili različitim komisijama koje se uspostavljaju unutar institucije, itd. Ovaj način predstavljanja pribavljenih podataka predstavljao je izazov u smislu obimnosti i objektivne opterećenosti publikacije grafičkim i tabelarnim prikazima, ali namjera istraživačkog tima bila je da čitatelji mogu svaku instituciju zasebno razmatrati.

Za razliku od drugog, treće poglavlje, pod nazivom „Ostali aspekti rodne ravnopravnosti“, predstavlja sublimaciju podataka za analizirane institucije u aspektima kao što su upotreba afirmativnih mjera tokom javnih konkursa za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, vođenje rodno osjetljivih statistika, budžetska sredstva za rodne inicijative, postojanje programa mjera za ravnopravnost spolova, itd.

Završno, četvrto poglavlje predstavlja sintezu određenih nalaza istraživanja iz drugog poglavlja te, ujedno, zaključna razmatranja. S obzirom na obimnost pribavljenih podataka, uzrokovanu diverzificiranošću istraživačkih aspekata, sinteza nalaza istraživanja odnosi se na ključne aspekte kao što su ukupan broj uposlenih u analiziranim institucijama, prosječan nivo njihove popunjenosti, zastupljenost žena u strukturi svih uposlenih, itd. Iako je u pojedinim dijelovima teksta tog poglavlja fokus dominantnije stavljen na policijski sektor, razlog je taj da je istraživački tim izvršio komparativnu analizu s nalazima CSS istraživanja iz 2021. godine, sadržanim u publikaciji „Položaj žena u policijskim agencijama u BiH“. Time se pokušao napraviti kraći petogodišnji presjek stanja o zastupljenosti i položaju žena u policijskom sektoru u BiH. Ujedno, završno poglavlje sadržava i određene preporuke, prevashodno namijenjene institucijama sektora sigurnosti i odbrane.

Provedeno istraživanje pokazalo je da se, u 25 institucija sigurnosno-odbrambenog sektora BiH, nalazi 23.471 uposlenik (što bi, uz prethodno navedene neobuhvaćene institucije, moglo iznositi oko 33.000²). Prosječna popunjenost sistematiziranih radnih mjesta iznosi 75% [uz ekstremne vrijednosti – 90% u Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona 10 (MUP K10) nasuprot 56% u Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja (AFIV)], uz tendenciju daljnjeg pada zbog najavljenih masovnijih penzionisanja, prevashodno u policijskim strukturama.

² OSA BiH ima oko 700 uposlenih, MUP RS 6.842 (od čega oko 5.500 policijskih službenika), UP MUP KS 1.554 (od čega 1.311 policijskih službenika) i MUP ZHK 470 (od čega oko 290 policijskih službenika). Podaci su pribavljeni analizom sekundarnih izvora dostupnih online: medijske članke (Tuzlanski.ba i Radio Slobodna Evropa), zvanični dokument Vlade Kantona Sarajevo te CSS istraživanje iz 2024. godine. Pogledati bibliografiju za više informacija.

Očekivano, najveći broj uposlenih imaju Oružane snage BiH (OS BiH) s 8.478 uposlenih, dok najmanji broj uposlenih bilježi AFIV sa svega 29 uposlenih. Žene čine tek 21% radne snage, znatno manje od zakonski propisanih 40%, te su uglavnom raspoređene na administrativnim dužnostima. U policijskim strukturama tih institucija situacija je još neravnija - među 8.918 policijskih službenika svega je 955 žena (11%). Udio žena-policijskih službenica najviši je u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (SIPA) (17%), a najniži u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona (MUP SBK) (7%), dok zauzimaju samo 4% rukovodećih pozicija policijskih službenika. Ovi rezultati ukazuju na izražene rodne neravnoteže i nedovoljnu popunjenost kadrovskih mjesta u sektoru sigurnosti i odbrane, što može negativno uticati na legitimitet i efikasnost institucija. Ujedno, oni jasno ukazuju na potrebu hitnog prelaska s deklarativnih opredjeljenja na systemske i mjerljive reforme, uključujući jačanje rodno osjetljivog upravljanja ljudskim resursima, obavezne afirmativne mjere i dosljedan institucionalni i parlamentarni nadzor, kako bi se unaprijedila efikasnost, legitimnost i demokratski karakter sektora.

Uprkos prethodno navedenom glavnom izazovu, u segmentu sravnjivanja i obrade pribavljenih podataka, te činjenici da ih četiri institucije sektora sigurnosti nisu dostavile, publikacija pruža društveno relevantan i analitički utemeljen uvid u stanje i obrasce učešća žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH, zasnovan na do sada najsveobuhvatnijem skupu institucionalnih podataka pribavljenih s različitih nivoa vlasti. Društvena opravdanost predmetnog istraživanja proizlazi iz činjenice da se pitanje položaja žena u sektoru sigurnosti ne tiče isključivo institucionalne ravnopravnosti, već ima direktne implikacije na kvalitet demokratskog upravljanja, povjerenje građana u sigurnosne institucije i ukupnu otpornost društva na savremene sigurnosne izazove, rizike i prijetnje. U kontekstu gotovo kontinuiranih sigurnosnih, političkih i društvenih izazova s kojima se BiH suočava, sistematsko sagledavanje stepena implementacije principa rodne ravnopravnosti predstavlja nužan korak ka izgradnji inkluzivnijeg i legitimnijeg sigurnosnog sektora.

Društvena relevantnost dodatno se ogleda u usklađenosti s ciljevima Rezolucije i šire WPS agende, koje naglašavaju da je učešće žena u sigurnosnim strukturama ne samo normativna obaveza, već i ključni faktor efikasnosti sigurnosnih politika i praksi. Identifikovanjem strukturnih obrazaca, nivoa zastupljenosti i institucionalnih praksi, ova publikacija doprinosi demistifikaciji formalne posvećenosti rodnoj ravnopravnosti te omogućava jasnije razlikovanje između deklarativne i stvarne implementacije međunarodnih i domaćih obaveza u ovoj oblasti. Time se otvara prostor za informisanu javnu raspravu i zagovaranje politika koje su zasnovane na empirijskim pokazateljima, a ne isključivo na normativnim pretpostavkama.

S naučno-stručnog aspekta, istraživanje predstavlja doprinos ograničenom korpusu domaće literature koja se bavi presjekom rodniha pitanja, sigurnosti i institucionalnog upravljanja u BiH. Korištenje primarnih podataka pribavljenih direktno od institucija te njihova sistematizacija i analiza u okviru kvalitativnog pristupa omogućavaju dublje razumijevanje institucionalnih dinamika i praksi koje često ostaju izvan fokusa klasičnih normativnih ili deskriptivnih analiza.

Prema tome, publikacija ne samo da dokumentuje stanje, već i pruža osnovu za daljnja istraživanja, komparativne analize i longitudinalno praćenje napretka u implementaciji Rezolucije i WPS agende.

Nalazi istraživanja imaju jasne implikacije za širok spektar aktera. Donosiocima odluka i rukovodstvima institucija sektora sigurnosti publikacija može poslužiti kao alat za identifikaciju slabosti u postojećim politikama i praksama, kao i osnova za kreiranje ciljanih mjera usmjerenih ka unapređenju rodne ravnopravnosti. Parlamentarni nadzorni mehanizmi i nezavisna tijela mogu koristiti nalaze kao empirijsku osnovu za jačanje rodno osjetljivog nadzora nad sektorom sigurnosti. Istovremeno, civilno društvo, akademska zajednica i mediji dobijaju pouzdanu podlogu za zagovaranje, javno informisanje i kritičko preispitivanje stepena ispunjavanja međunarodnih i domaćih obaveza u oblasti „Žene, mir i sigurnost“. Ujedno, publikacija ima potencijal da doprinese i unapređenju saradnje između institucija, civilnog društva i međunarodnih partnera, posebno u kontekstu daljnje implementacije Rezolucije i WPS agende u BiH. Kao takva, ona ne predstavlja samo prikaz postojećeg stanja, već i poziv na strateško promišljanje i djelovanje usmjereno ka izgradnji sigurnosnog sektora koji je istovremeno efikasan, inkluzivan i utemeljen na principima rodne ravnopravnosti i demokratske odgovornosti.

Konačno, istraživački tim CSS se iskreno zahvaljuje svim institucijama koje su dale vrijedan doprinos u ovom istraživanju, prepoznajući značaj saradnje s organizacijama civilnog društva u procesu jačanja transparentnosti, odgovornosti i kvaliteta upravljanja sektorom sigurnosti. Upravo takva saradnja predstavlja jedan od ključnih stubova savremenog koncepta upravljanja i reforme sektora sigurnosti, koji podrazumijeva i otvorenost institucija prema nezavisnim analizama, razmjenu podataka i uključivanje različitih društvenih aktera u procese procjene i unapređenja javnih politika.

U kontekstu BiH, gdje je sektor sigurnosti institucionalno kompleksan i višeslojan, saradnja između civilnog društva i institucija ima dodatnu vrijednost. Ona omogućava ne samo pribavljanje relevantnih i vjerodostojnih podataka, već i izgradnju međusobnog povjerenja, unapređenje razumijevanja zajedničkih izazova te razvoj politika i praksi koje su utemeljene na stvarnim potrebama društva i njegovih građana. Učešće institucija u ovakvim istraživačkim procesima doprinosi jačanju demokratskog nadzora nad sektorom sigurnosti i odbrane, ali i potvrđuje njihovu spremnost da učestvuju u procesima usmjerenim ka većoj inkluzivnosti, rodnoj ravnopravnosti i usklađenosti s međunarodnim standardima, uključujući ciljeve Rezolucije i šire WPS agende. Na taj način, doprinos institucija ovom istraživanju prevazilazi njegov isključivo analitički okvir i postaje sastavni dio šireg procesa jačanja dobrog upravljanja sektorom sigurnosti i odbrane u BiH, u kojem civilno društvo i institucije djeluju kao komplementarni, a ne suprotstavljeni akteri.

PREGLED POLOŽAJA ŽENA

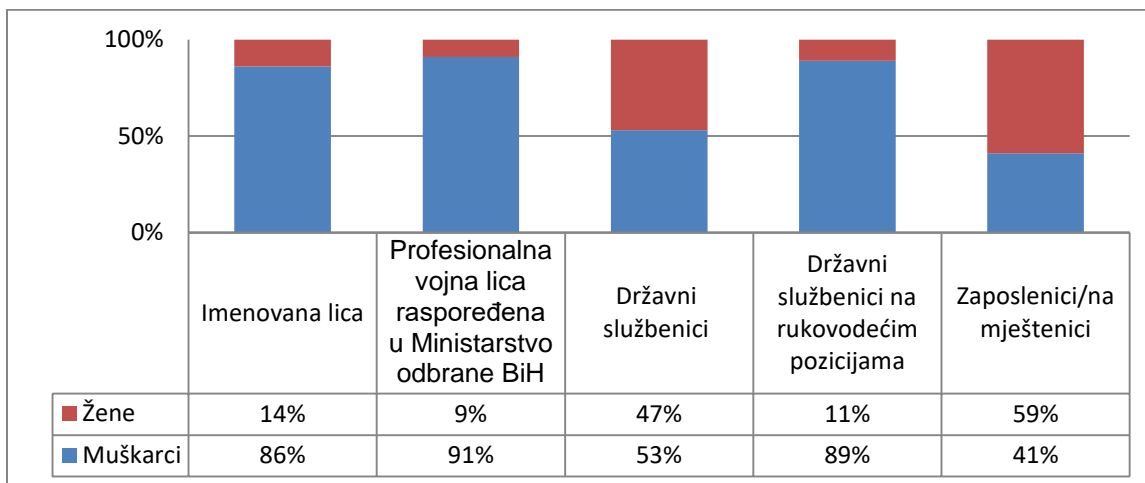
MINISTARSTVO ODBRANE BiH I ORUŽANE SNAGE BiH

MINISTARSTVO ODBRANE BiH

Ukupna popunjenost u odnosu na iskazan ukupan broj u sistematizaciji radnih mjesta: 76%

Ukupno žena: 42%

Zaključno s 30. 6. 2024. godine, u Ministarstvu odbrane BiH (MO BiH) uposleno je ukupno 296 osoba, od čega su 124 žene (42%). Imenovanih lica ukupno je 14, a samo 2 žene se nalaze na ovim pozicijama (14%). Kada se govori o profesionalnim vojnim licima raspoređenim u MO BiH, njih ukupno 46, samo su 4 žene (9%). Najveći broj uposlenika čine državni službenici, njih ukupno 144, među kojima je 68 žena (47%). Disbalans je uočljiv u kategoriji državnih službenika na rukovodećim pozicijama gdje se, od ukupno 9 lica, nalazi samo 1 žena (11%). Kod zaposlenika/namještenika, evidentirane su 83 osobe, dok su žene zastupljene u procentu od 59% (njih 49).

Grafikon 1 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MO BiH)

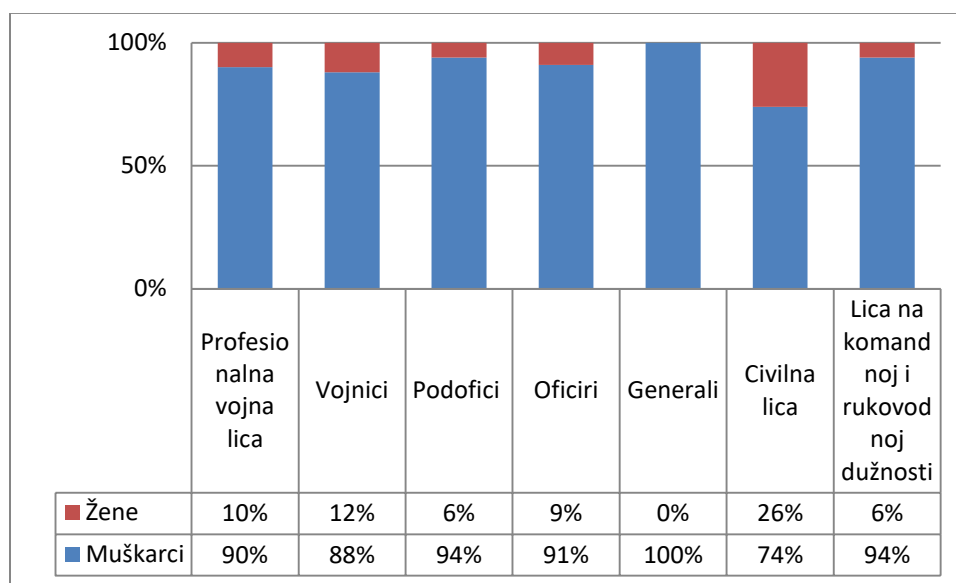
ORUŽANE SNAGE BIH

Ukupna popunjenost: 80%

Ukupno žena: 11%

Profesionalna vojna lica: 10% žena

U Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (OS BiH) uposlano je ukupno 8.478 osoba, od čega 908 žena (11%). Najveći broj uposlenih čine profesionalna vojna lica, ukupno 7.895, među kojima je 756 žena (10%). Gledano po kategorijama profesionalnih vojnih lica, odnosno činovima, u činu vojnika nalazi se 3.673 osobe, od čega je 459 žena ili 12%. U podoficirskim činovima nalazi se 2.574 osobe, a 152 su žene (6%). Oficira je ukupno 1.642, dok je žena 145 (9%). U činu generala nalazi se 13 osoba, bez žena.³ Kod civilnih lica evidentirano je 583 uposlenih, pri čemu su 152 žene (26%). Kada se govori o licima na komandnoj i rukovodnoj dužnosti, njih je ukupno 2.379, od čega su 142 žene (6%).

Grafikon 2 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (OS BiH)

³ Dopisom MO BiH, na dan 30. juna 2024. godine, navedeno je da je za ovaj čin popunjeno 6 pozicija, svi muškarci.

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Čin	Ukupan prijavljenih lica	Br. prijavljenih žena	Ukupan br. kandidata na obuci	Br. kandidatkinja	Ukupan br. lica primljenih u prof. vojnu službu	Br. žena primljenih u prof. vojnu službu
2024.	Vojnik	965	154	349	43	347	43
2023.	Vojnik	746	134	261	38	261	38
2023.	Vojnik	578	85	401	58	401	58
2022.	Potporučnik	249	42	66	16	66	16
2021.	Potporučnik	320	73	69	15	68	15

Tabela 1 - Posljednjih pet sprovedenih javnih oglasa za prijem lica u vojnu službu

Ukupan broj članova komisije	Broj članica komisije
6	2
6	2
6	2
6	2
6	2

Tabela 2 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih oglasa za prijem lica u vojnu službu

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Čin	Ukupan br. prijavljenih lica	Br. prijavljenih žena	Ukupan br. kandidata na obuci	Br. kandidata na obuci - žena	Ukupan br. lica primljenih u prof. vojnu službu	Br. žena primljenih u prof. vojnu službu
2023	Potpornik	67	9	27	8	27	8
2023	Vodnik	117	16	43	7	43	7
2023	Vodnik	101	11	47	7	47	7
2022	Vodnik	212	14	54	6	54	6
2022	Vodnik	150	9	57	6	57	6

Tabela 3 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih internih oglasa za prijem lica u vojnu službu

Ukupan broj članova komisije	Broj članica komisije
6	2
6	2
6	2
6	2
6	2

Tabela 4 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih internih oglasa za prijem lica u vojnu službu

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. Prijavljenih lica	Br. Prijavljenih žena	Ukupan br. Kandidata koji su stekli status kadeta	Br. kadetkinja
R.Srbija 2024.	17	5	5	1
R.S. Makedonija 2024.	21	1	5	0
R. Grčka 2024.	3	0	2	0
R. Turska 2024.	28	4	12	0
R. Austrija 2024.	13	2	6	2

Tabela 5 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za školovanje kadeta

Ukupan broj članova komisije	Broj članica komisije
3	0
3	0
3	0
3	0
3	0

Tabela 6 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za školovanje kadeta

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih lica	Br. prijavljenih žena	Ukupan br. kandidata koji su stekli status vojnog stipendiste	Br.stipendista-žena
2024.	4	0	4	0
2023.	7	1	2	1

Tabela 7 - Podaci o posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za stipendiranje školovanja učenika završnog razreda srednjih škola u BiH

Ukupan broj članova komisije	Broj članica komisije
3	0
3	0

Tabela 8 - Podaci o komisijama za izbor na posljednjih pet sprovedenih javnih konkursa za stipendiranje školovanja učenika završnog razreda srednjih škola u BiH

	2021	2022	2023
Ukupan broj uspostavljenih komisija ili radnih grupa	100	101	135
Ukupan broj članova/ica svih komisija ili radnih grupa	576	581	796
Ukupan broj žena-članica svih komisija ili radnih grupa	90	78	120

Tabela 9 - Podaci o internim komisijama ili radnim grupama uspostavljenim po bilo kojem osnovu u MO BiH i OS BiH u zadnje tri kalendarske godine

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	680	75
2022	870	87
2023	710	83

Tabela 10 - Obuke profesionalnih vojnih lica i ostalih kategorija uposlenih u posljednje tri godine (MO BiH)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
BH CON	142	4
MINUSMA	4	1
MONUSCO	12	0
EU TM	15	1

Tabela 11 - Mirovne misije i učešće službenika/službenica (MO BiH)

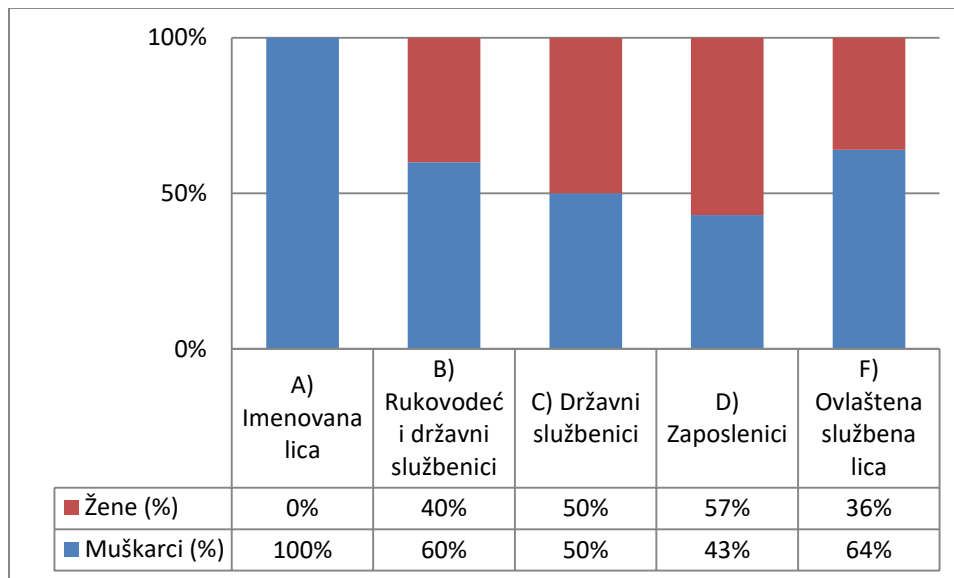
OPM	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
Afganistan	285	32
Demokratska Republika Kongo	11	-
Mali	4	2
Srednjoafrička Republika	28	3
Austrija	1	-
Belgija	6	-
Hrvatska	1	-
Sjeverna Makedonija	1	-
Njemačka	1	-
Rusija	1	-
SAD	3	-
Velika Britanija	1	-

Tabela 12 - Sudjelovanje u OPM u periodu od 2020. do 2024. godine po spolu (OS BiH)

UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

Ukupna popunjenost: 70%

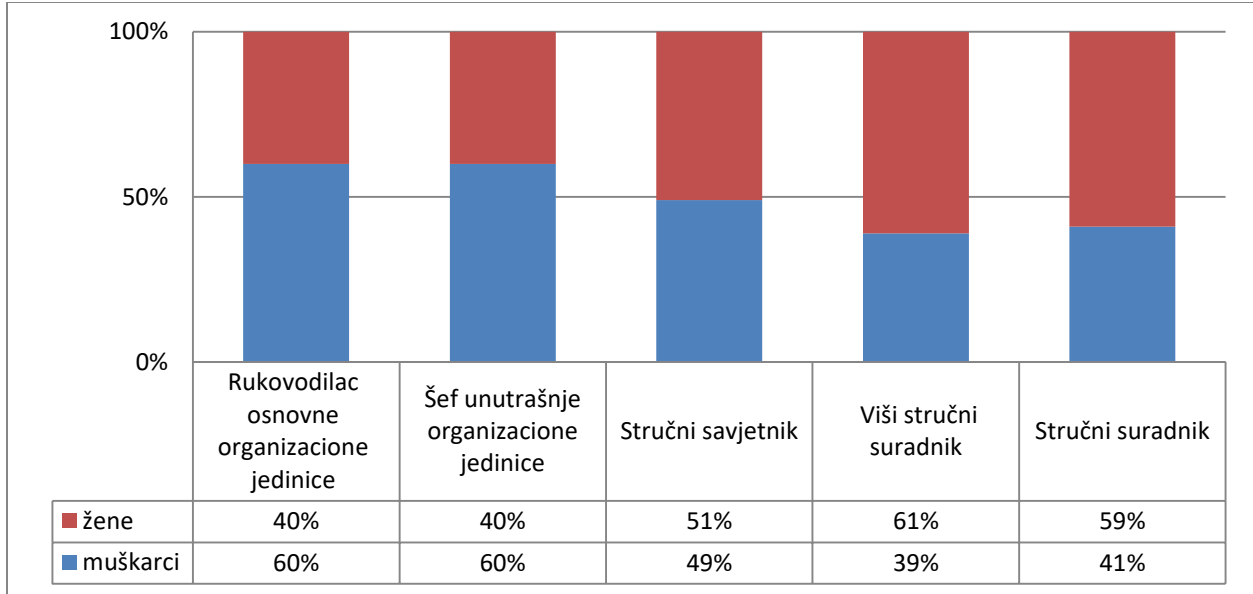
Ukupno žena: 45%

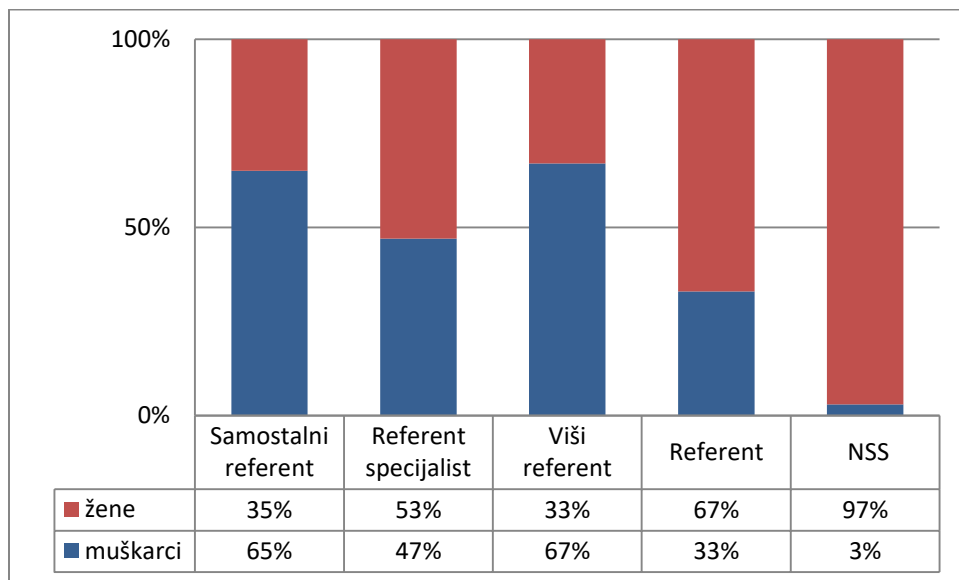
Grafikon 3 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UIO)

U Upravi za indirektno oporezivanje uposleno je 2.338 osoba, od čega 1.293 muškaraca (55%) i 1.045 žena (45%). U statusu državnog službenika nalazi se 1.063 osobe, od čega je 577 žena (54%). Rukovodećih državnih službenika je pet, od čega su dvije žene (40%). S druge strane, zaposlenika (samostalni referent, referent specijalist i sl.) je 1.269, a od tog broja je 466 žena (37%). Kada se govori o ovlaštenim službenim licima, njih je ukupno 1.653 - muškaraca je 1.052 (64%), a žena 601 (36%).

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Grafikon 4 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena u kategoriji državnih službenika (UIO)

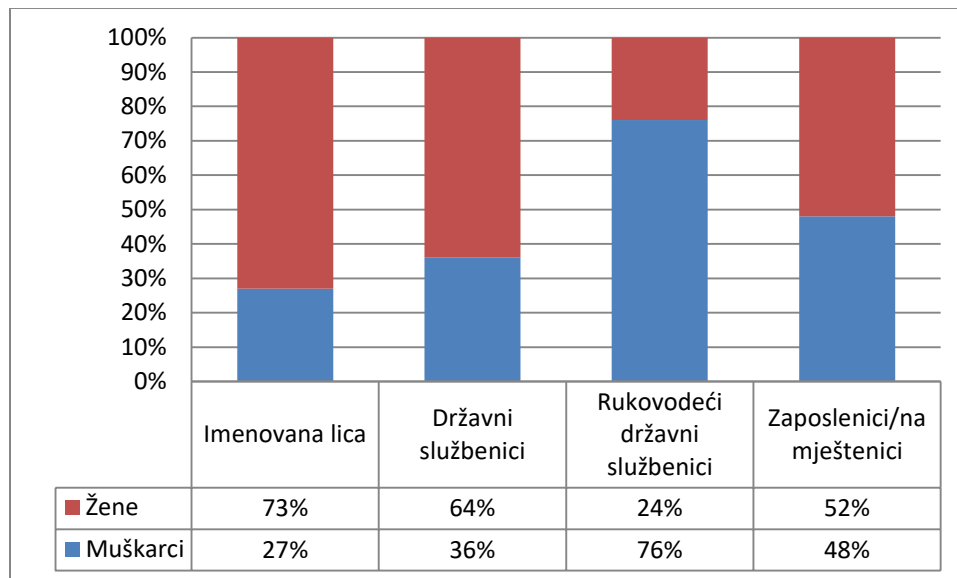

Grafikon 5 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama zaposlenika (UIO)

MINISTARSTVO SIGURNOSTI BiH

Ukupna popunjenost: 72%

Ukupno žena: 56%

Grafikon 6 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MS BiH)

Prema dostavljenim podacima, u Ministarstvu sigurnosti BiH uposleno je ukupno 186 osoba⁴, od čega je 82 muškarca (44%) i 104 žene (56%). U kategoriji imenovanih lica nalazi se 11 osoba, od čega su 3 žene (27%). Najveći broj uposlenih čine državni službenici, ukupno 103, od čega je otprilike 64% žena. Međutim, u kategoriji rukovodećih državnih službenika, od 8 uposlenih, 2 su žene (25%). Kod zaposlenika/namještenika, evidentirano je 64 osobe, pri čemu je raspodjela po spolu gotovo uravnotežena: 31 muškarac (48%) i 33 žene (52%).

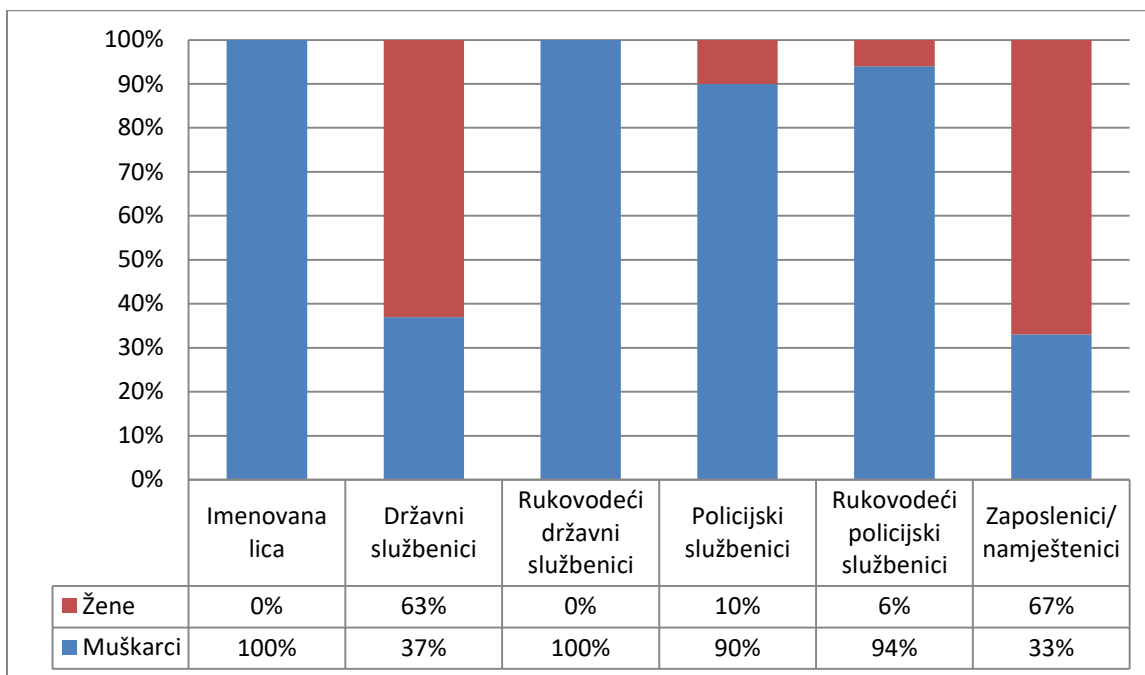
⁴ Napomena: Prilikom izračuna i obrade podataka utvrđene su određene greške. Podaci prikazani u grafikonima su dostavljeni direktno od Ministarstva i prezentiraju se u izvornom obliku, bez intervencije u njihovu ispravnost.

GRANIČNA POLICIJA BiH

Ukupna popunjenost: 77%

Ukupno žena: 16% žena

Policijski službenici: 10% žena

Grafikon 7 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (GP BiH)

GP BiH upošljava ukupno 2.029 osoba, a od tog broja je 325 žena (16%). Sva imenovana lica su muškarci. Državnih službenika je 40, a u ovom statusu se nalazi 25 žena (63%). Jedan muškarac se nalazi na poziciji rukovodećeg državnog službenika. U statusu policijskog službenika nalazi se 1.829 osoba – 1.641 muškarac (90%) te 188 žena (10%). Na pozicijama rukovodećih policijskih službenika nalaze se 52 osobe, od čega su 3 žene (6%). Brojčano posmatrano, žene su najzastupljenije u činu policajke, njih 124 ili 66% od svih policijskih službenica. U kategoriji zaposlenika/namještenika, 159 je osoba ukupno, a žene čine većinu, njih 106 ili 67%.

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	124	11%
Starija policajka	16	8%
Narednica	4	5%
Starija narednica	1	2%
Mlada inspektorica	13	11%
Inspektorica	13	12%
Viša inspektorica	12	17%
Samostalna inspektorica	4	7%
Glavna inspektorica	1	7%
Generalna inspektorica policije	0	0%
Glavna generalna inspektorica policije	0	0%

Tabela 13 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (GP BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	624	107	120	24
2020.	1.658	259	100	15
2018.	1.695	236	100	12

Tabela 14 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (GP BiH)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	2
2020.	5	1
2018.	5	0

Tabela 15 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (GP BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	170	42	25	6
2020.	519	103	22	6

Tabela 16 - Posljednja dva sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mladeg inspektora/ice (GP BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	2
2020.	5	1

Tabela 17 - Komisije za posljednja dva sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (GP BiH)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Stariji policajac, 2025	111	11	26	2
Viši inspektor, 2024	49	5	26	2
Stariji narednik, 2024	23	0	20	0

Tabela 18 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (GP BiH)

Čin, godina	Broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
Stariji policajac, 2025	3	0
Viši inspektor, 2024	3	1
Stariji narednik, 2024	3	0

Tabela 19 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (GP BiH)

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	2 komisije za javne nabavke	5 članova i sekretar	1
2022	2 komisije za javne nabavke	5 članova i sekretar	1
2023	2 komisije za javne nabavke	5 članova i sekretar	1

Tabela 20 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (GP BiH)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj učesnica (policijskih službenica)
UN - JUŽNI SUDAN	5	5
UNMIL - LIBERIJA	3	0
MISIJA KONGO	1	0
MISIJA - CIPAR	5	2

Tabela 21 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (GP BiH)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	756	158
2022	698	116
2023	1.052	119

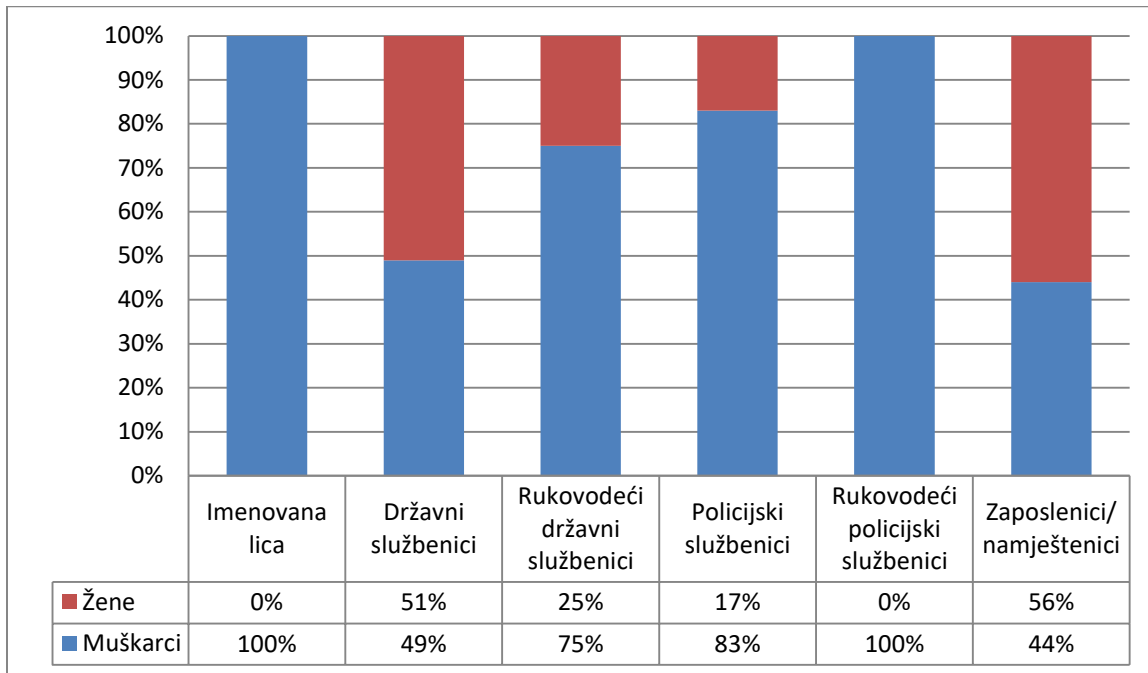
Tabela 22 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (GP BiH)

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAGE I ZAŠTITU (SIPA)

Ukupna popunjenost: 78%

Ukupno žena: 27%

Policijski službenici: 17% žena

Grafikon 8 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (SIPA)

U SIPA uposleno je ukupno 742 osobe – 540 muškaraca (73%) i 202 žene (27%). Državnih službenika je 72, od čega žene čine 51% ili, brojčano iskazano, njih 37. Četiri su rukovodeća državna službenika, od kojih je jedna žena (25%). U SIPA radi 540 policijskih službenika, 92 su žene (17%). Na pozicijama rukovodećih policijskih službenika nalazi se 14 osoba, bez ijedne žene. Brojčano posmatrano, žene su najzastupljenije u činu inspektorice, njih 32 ili 35% od svih policijskih službenika. U kategoriji zaposlenika/namještenika, 130 je osoba ukupno, a žene čine većinu, njih 73 ili 56%.

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	6	26%
Starija policajka	7	13%
Narednica	4	15%
Starija narednica	0	0%
Mlada inspektorica	27	21%
Inspektorica	32	25%
Viša inspektorica	13	14%
Samostalna inspektorica	3	9%
Glavna inspektorica	0	0%
Generalna inspektorica policije	0	0%
Glavna generalna inspektorica policije	0	0%

Tabela 23 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (SIPA)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	10	2
2019.	8	3
2017.	18	2

Tabela 24 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (SIPA)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	1
2019.	5	-
2017.	5	-

Tabela 25 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (SIPA)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	10	4
2020.	10	3
2020.	10	-

Tabela 26 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (SIPA)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	-
2020.	5	1
2020.	5	1

Tabela 27 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (SIPA)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Viši inspektor			5	-
Inspektor			11	3
Samostalni inspektor			7	1

Tabela 28 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (SIPA)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3	-
3	-
3	-

Tabela 29 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (SIPA)

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	13	71	27
2022	15	89	34
2023	15	84	29

Tabela 30 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (SIPA)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	256	74
2022	297	86
2023	306	98

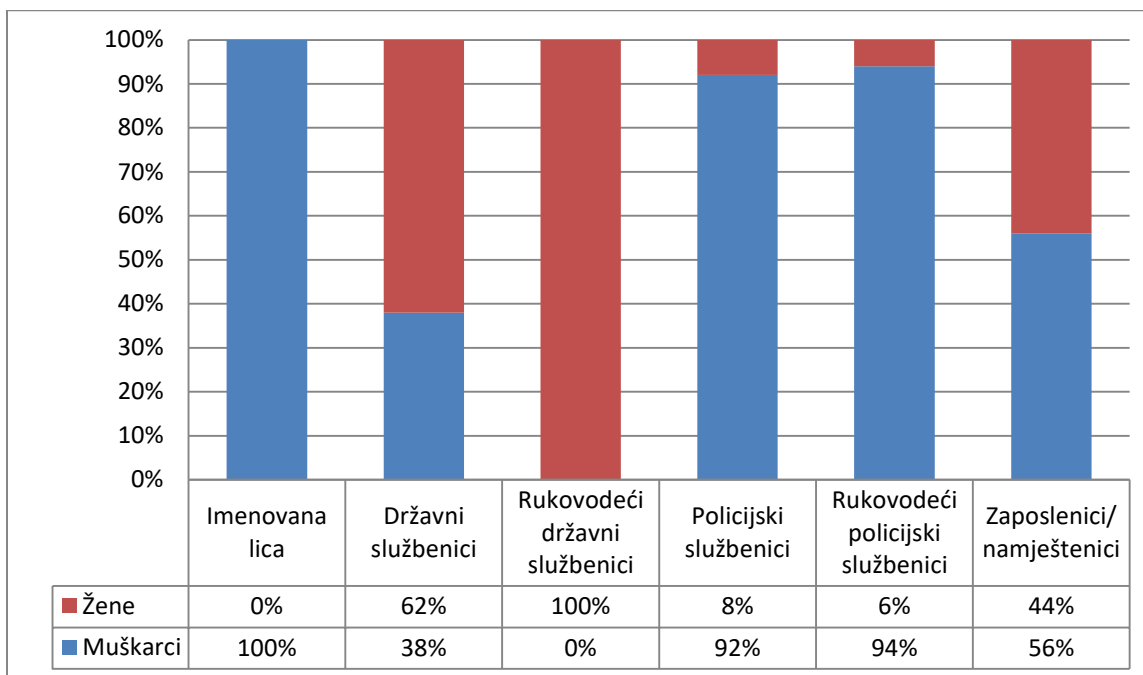
Tabela 31 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (SIPA)

DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU POLICIJSKIH TIJELA BIH (DKPT BIH)

Ukupna popunjenost: 64%

Ukupno žena: 14%

Policijski službenici: 8% žena

Grafikon 9 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (DKPT BiH)

U DKPT BiH uposleno je ukupno 823 osobe – 705 muškaraca (86%) i 118 žena (14%). Državnih službenika je 50, od čega žene čine 62% ili, brojčano iskazano, njih 31. Popunjena je jedna od dvije pozicije rukovodećih državnih službenika, a na kojoj se nalazi žena. U DKPT BiH radi 726 policijskih službenika, a njih 59 su žene (8%). Na pozicijama rukovodećih policijskih službenika nalazi se 67 osoba, a njih 4 su žene (6%). U kategoriji zaposlenika/namještenika, 154 su osobe ukupno, a žena je 67 ili 44%. S obzirom na izrazitu kvantitativnu diskrepancu u dostavljenim podacima, posebno u dijelu koji se odnosi na zastupljenost žena u hijerarhiji policijskih činova, isti se neće prikazivati.

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2021.	50	7
2017.	50	8
2014.	45	3

Tabela 32 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (DKPT BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2021.	5	0
2017.	5	0
2014.	5	0

Tabela 33 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (DKPT BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2017.	5	1

Tabela 34 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mladeg inspektora/ice (DKPT BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2017.	5	0

Tabela 35 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (DKPT BiH)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Inspektor			25	3
Stariji policajac			11	2
Mlađi inspektor			18	1

Tabela 36 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (DKPT BiH)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
6	0
6	1
6	1

Tabela 37 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (DKPT BiH)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	5	2
2022	10	4
2023	15	4

Tabela 38 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (DKPT BiH)

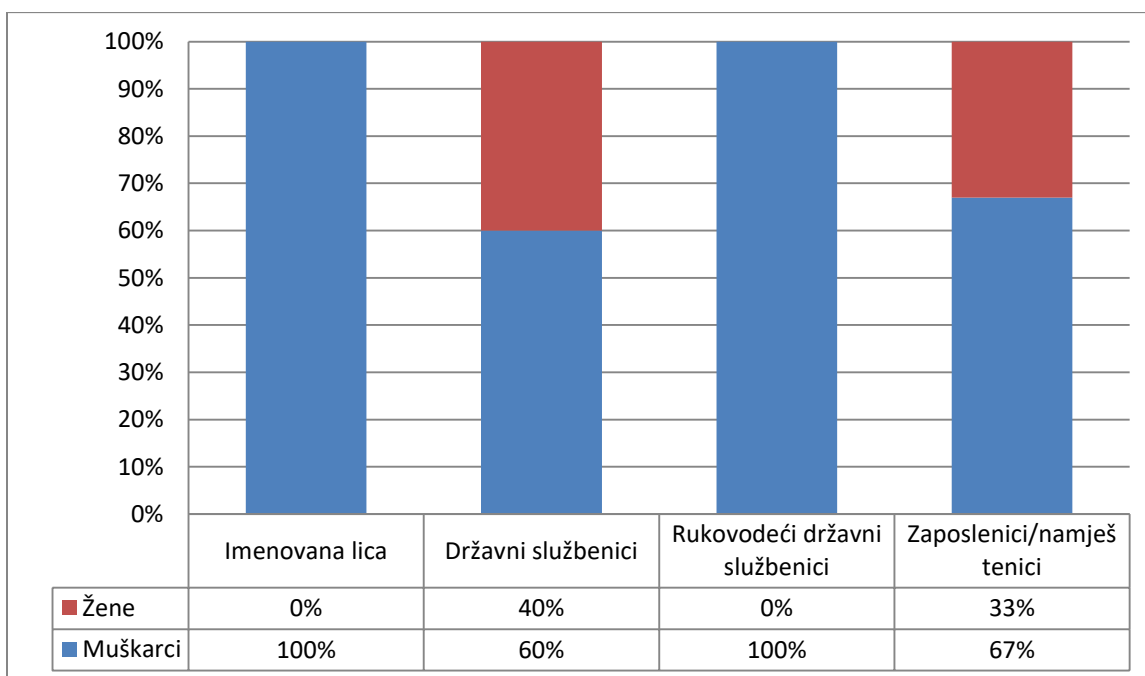
Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
UNMISS JUŽNI SUDAN	10	1
UNFICYP CIPAR	4	2

Tabela 39 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (DKPT BiH)

SLUŽBA ZA POSLOVE SA STRANCIMA (SPS)

Ukupna popunjenost: 75%

Ukupno žena: 36%

Grafikon 10 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (SPS)

Zaključno s 30. 6. 2024. godine, u Službi za poslove sa strancima uposlene su 234 osobe, a od ovog broja žena je 85 (36%). Sva imenovana lica, njih tri, muškarci su. Ukupno je 119 državnih službenika, među kojima se nalazi 48 žena (40%). Na tri pozicije rukovodećih državnih službenika nalaze se muškarci. Zaposlenici/namještenici broje 112 osoba, od čega 37 žena (33%).

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	4	12	7
2022	4	12	7
2023	4	12	5

Tabela 40 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (SPS)

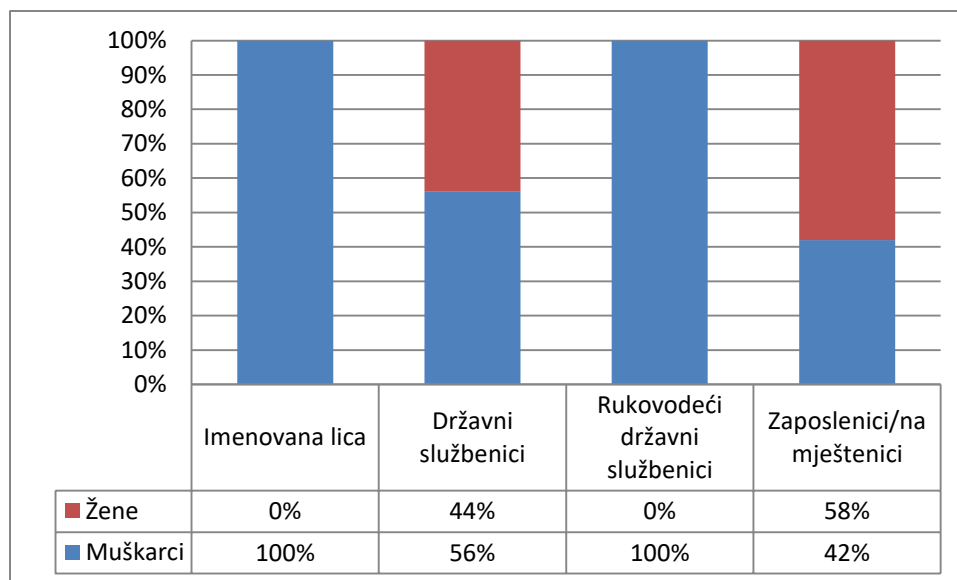
Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	165	58
2022	220	84
2023	249	88

Tabela 41 - Obuke uposlenika u posljednje tri godine (SPS)

AGENCIJA ZA ŠKOLOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE POLICIJSKIH KADROVA (AEPTM)

Ukupna popunjenost: 71%

Ukupno žena: 46%

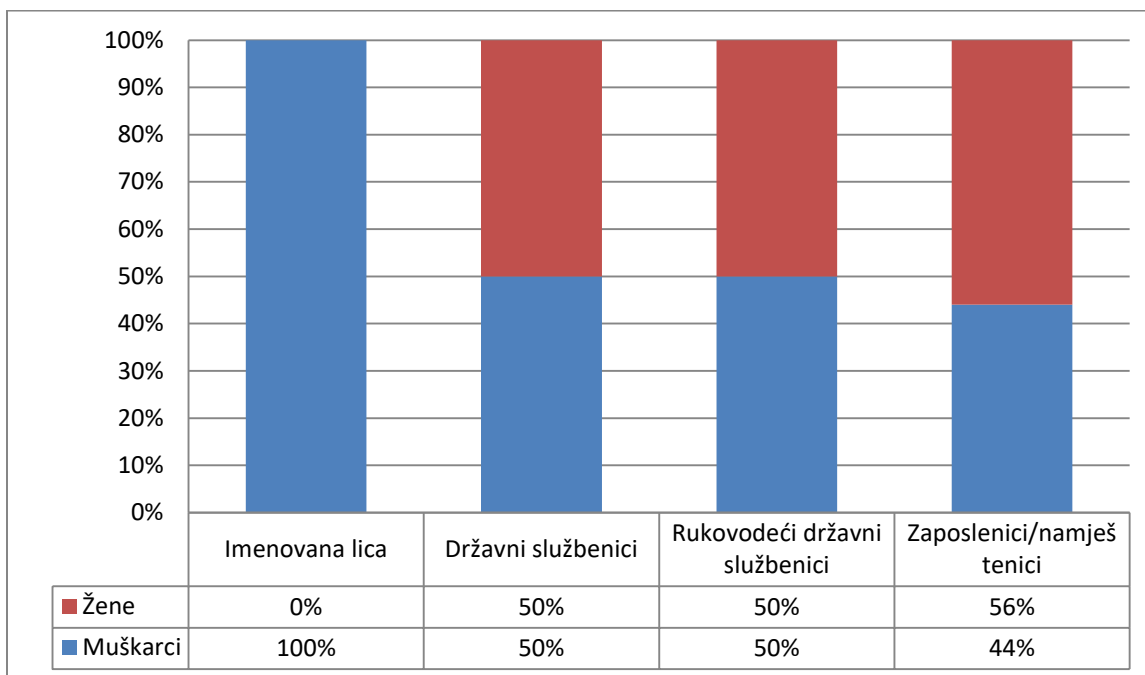
Grafikon 11 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (AEPTM)

U AEPTM uposleno je ukupno 46 osoba, a žene čine 46%, odnosno njih 21. Na pozicijama dva imenovana lica nalaze se muškarci. Državnih službenika je 32, dok su žene zastupljene u ovoj kategoriji sa 44% (njih 14). Sistematizacijom radnih mjesta propisane su tri pozicije rukovodećeg državnog službenika, od čega je samo jedna popunjena i na kojoj se nalazi muškarac. Zaposlenici/namještenici broje 12 osoba, od čega 7 žena (58%).

AGENCIJA ZA FORENZIČKA ISPITIVANJA I VJEŠTAČENJA (AFIV)

Ukupna popunjenost: 56%

Ukupno žena: 48%

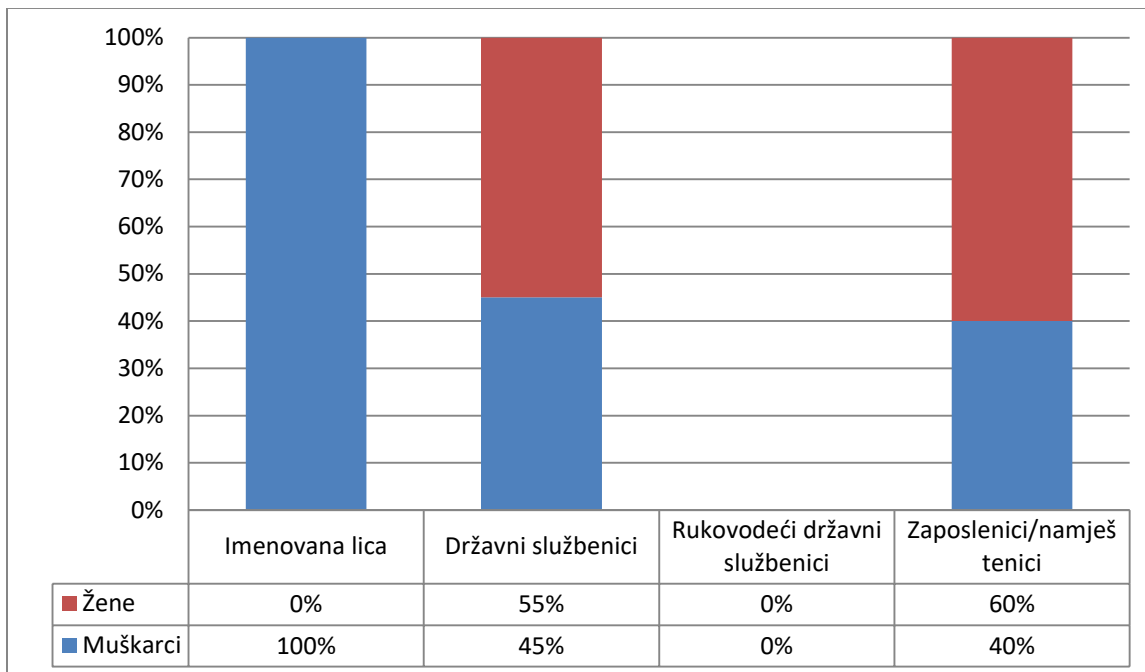
Grafikon 12 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (AFIV)

AFIV broji 29 uposlenih te je njihova spolna struktura gotovo izjednačena – žena je 14 ili, procentualno izraženo, 48%. Na pozicijama dva imenovana lica nalaze se muškarci. Državnih službenika je 18 te su muškarci i žene podjednako zastupljeni, a isto stanje je i za dvije pozicije rukovodećih državnih službenika. Zaposlenika/namještenika je 9, od čega 5 žena (56%).

AGENCIJA ZA POLICIJSKU PODRŠKU

Ukupna popunjenost: 71%

Ukupno žena: 53%

Grafikon 13 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (APP)

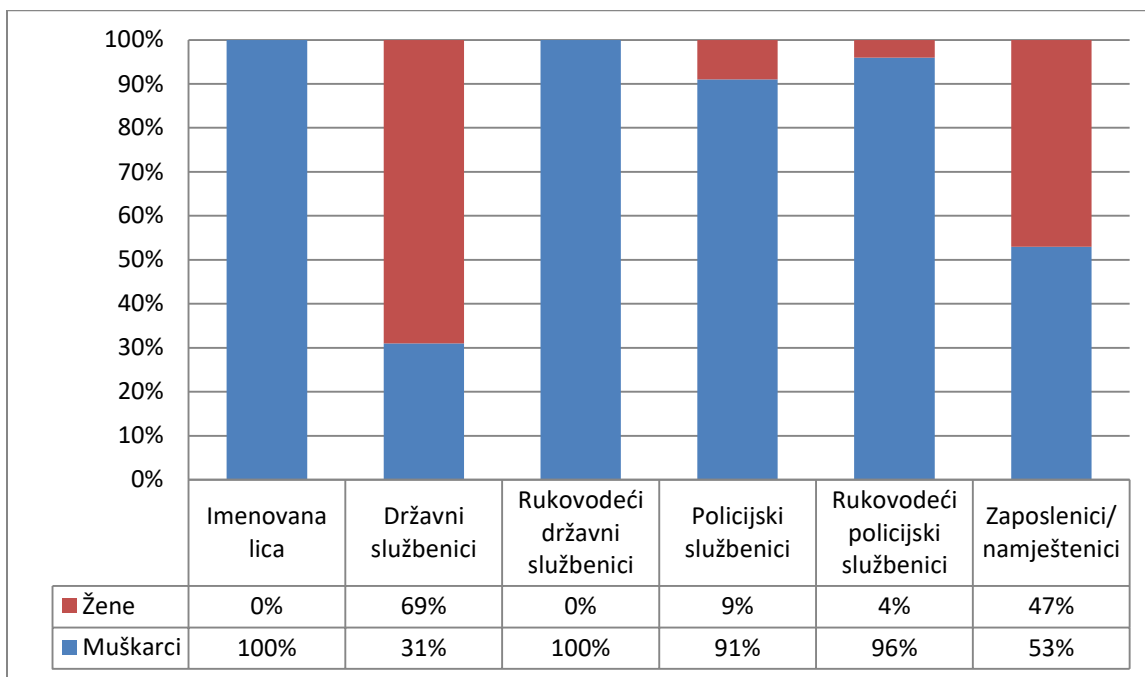
Na dan 30. 6. 2024. godine, APP brojala je 34 uposlenika. Od tog broja, 18 je žena ili 53%. Na pozicijama dva imenovana lica nalaze se muškarci. Državnih službenika je 22, dok su žene zastupljene u ovoj kategoriji sa 55% (njih 12). Sistematizacijom radnih mjesta propisane su tri pozicije rukovodećeg državnog službenika, ali ni jedna nije popunjena. Zaposlenika/namještenika je 10, od čega 6 žena (60%).

POLICIJA BRČKO DISTRIKTA BiH (PBD BiH)

Ukupna popunjenost: 83%

Ukupno žena: 18%

Policijski službenici: 9% žena

Grafikon 14 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (PBD BiH)

Prema dostavljenim podacima Policije Brčko distrikta BiH (PBD BiH), u ovoj policijskoj instituciji uposljeno je 276 osoba, od čega je 18% žena ili, brojčano izraženo, njih 49. Na sve tri pozicije imenovanih lica nalaze se muškarci. Kada se govori o kategoriji državnih službenika, od ukupno 34 osobe, 20 je žena ili 69%. Međutim, na jednoj poziciji rukovodećeg državnog službenika nalazi se muška osoba. Policijskih službenika je 224, od čega je 20 žena ili 9%. Nedovoljna zastupljenost žena primjetna je na rukovodećim policijskim položajima, gdje je od 28 policijskih službenika samo jedna žena. Brojčano posmatrano, žene su najzastupljenije u činu starije policajke, njih 7 ili 35% od svih policijskih službenika. Među zaposlenicima/namještenicima uposljeno je 9 žena, odnosno 47%, dok je 10 muškaraca ili 53%.

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	1	100
Starija policajka	7	13
Narednica	1	4
Starija narednica	1	3
Mlađa inspektorica	6	11
Inspektorica	3	12
Viša inspektorica	1	7
Samostalna inspektorica	0	0
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0
Glavna generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 42 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (PBD BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	36	10	9	3
2020.	130	25	16	4
2017.	123	23	12	2

Tabela 43 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (PBD BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	1
2020.	5	2
2017.	5	2

Tabela 44 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (PBD BiH)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	-	-	-	-
2020.	-	-	-	-
2017.	127	29	7	2

Tabela 45 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (PBD BiH)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2017.	5	2

Tabela 46 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (PBD BiH)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Mlađi inspektor	91	16	8	2
Mlađi inspektor	9	3	1	-
Mlađi inspektor	17	4	1	-

Tabela 47 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (PBD BiH)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
4	1

Tabela 48 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (PBD BiH)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	48	177	45
2022	36	106	15
2023	50	170	48

Tabela 49 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (PBD BiH)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	187	Nema podataka
2022	324	Nema podataka
2023	554	Nema podataka

Tabela 50 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (PBD BiH)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
UNFICYP - Kipar (2009, 2010, 2014, 2015, 2021, 2022)	1	-
UNFICYP - Kipar (2017, 2018)	1	-
UNMIS - Južni Sudan (2017, 2018, 2019)	1	-
UNFICYP - Kipar (2023, 2024)	1	1

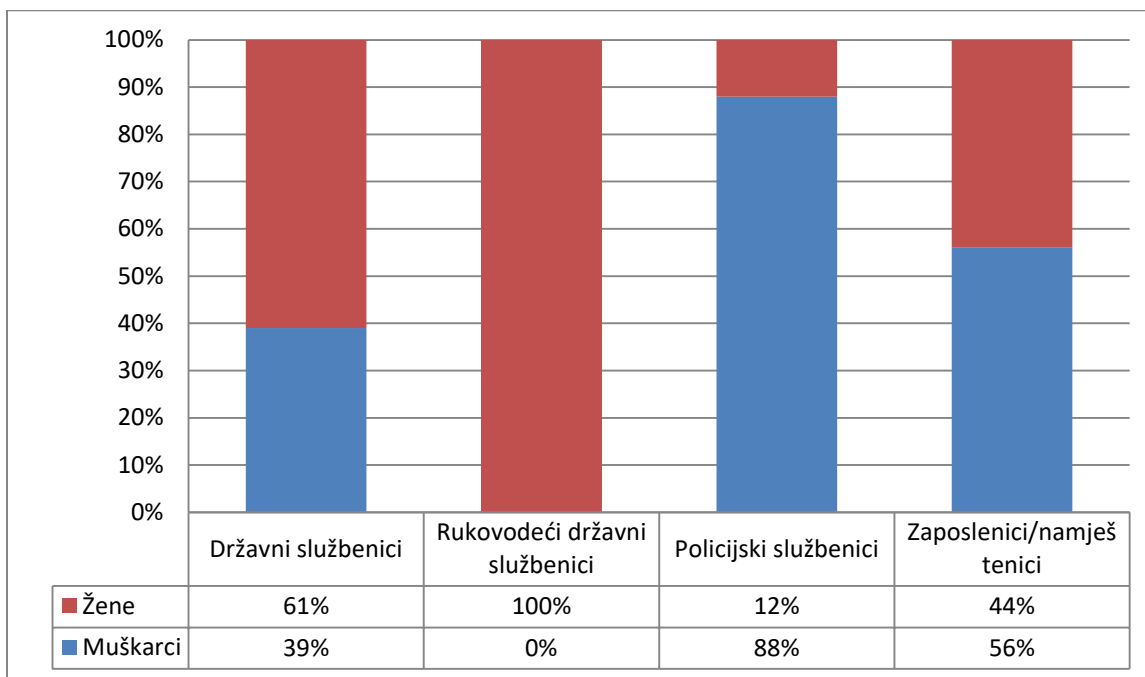
Tabela 51 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (PBD BiH)

FEDERALNA UPRAVA POLICIJE (FUP)

Ukupna popunjenost: 70%

Ukupno žena: 22%

Policijski službenici: 12% žena

Grafikon 15 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (FUP)

Iako su dostavljeni neprecizni podaci, u Federalnoj upravi policije (FUP) radi oko 750 osoba, od čega žene čine oko 22%. Među državnim službenicima, uposlena je ukupno 61 osoba, a žena je 37 ili 61%. Na tri popunjene pozicije rukovodećih državnih službenika su žene. U kategoriji policijskih službenika, uposleno je 535 osoba, od čega 473 muškaraca (88%) i 62 žene (12%). Brojčano posmatrano, žene su najzastupljenije u činu policajke, njih 15 ili 24% od svih policijskih službenika. Kada je riječ o kategoriji zaposlenika/namještenika, uposlene su 154 osobe, od čega 67 žena (44%).

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	15	17
Starija policajka	5	8
Narednica	6	12
Starija narednica	4	7
Mlađa inspektorica	13	15
Inspektorica	11	10
Viša inspektorica	6	11
Samostalna inspektorica	2	9
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0
Glavna generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 52 - Zastupljenost žena službenica po činovima (FUP)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	282	37
2022	335	34
2023	501	70

Tabela 53 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (FUP)

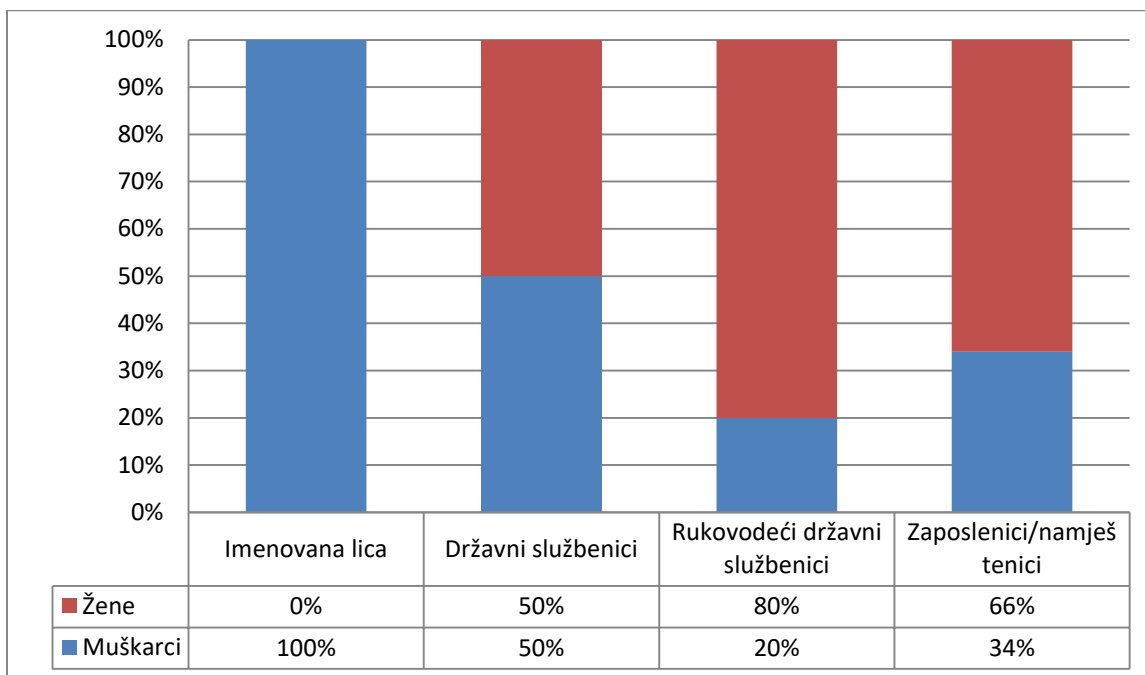
Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
Kipar	2	0
Južni Sudan	1	0

Tabela 54 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (FUP)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA UNSKO-SANSKOG KANTONA (MUP USK)

Ukupna popunjenost: 81%

Ukupno žena: 63%

Grafikon 16 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP USK)

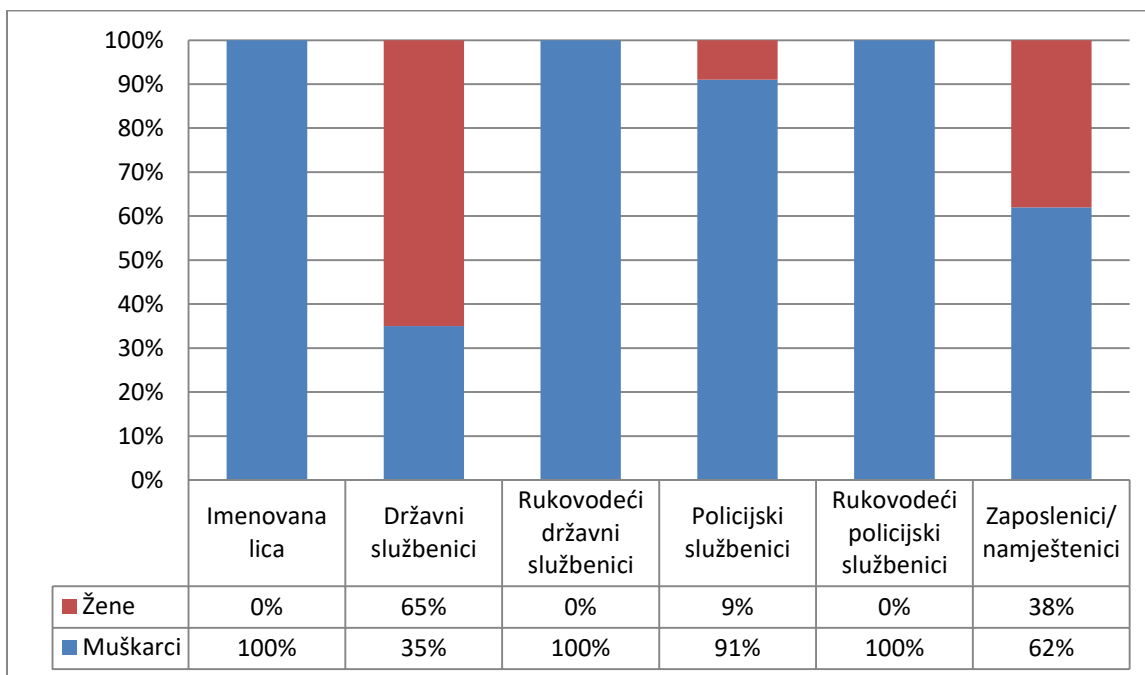
Zaključno s 30. 6. 2024. godine, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona (MUP USK) uposleno je ukupno 177 osoba, od čega 112 žena (63%). Na poziciji jednog imenovanog lica nalazi se muškarac. Kada su u pitanju državni službenici, ukupno ih je 30, među kojima je 15 žena (50%). Na četiri od pet rukovodećih pozicija za državne službenike nalaze se žene (80%). U kategoriji zaposlenika/namještenika, od ukupno 141 osobe, 93 su žene (66%).

UPRAVA POLICIJE MUP USK (UP MUP USK)

Ukupna popunjenost: 83%

Ukupno žena: 13%

Polijski službenici: 9% žena

Grafikon 17 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP USK)

U Upravi policije MUP USK (UP MUP USK) uposlano je ukupno 860 osoba, a žene su zastupljene s 13%, odnosno njih 109. Na poziciji državnih službenika nalazi se 17 osoba, među kojima je 11 žena (65%). Na jednoj poziciji rukovodećeg državnog službenika nalazi se muškarac. UP MUP USK raspolaže sa 761 policijskim službenikom. Od tog broja, žena je 67 ili gotovo 9%. Na svih 16 pozicija rukovodećih policijskih službenika nalaze se muškarci. Brojčano gledano, žene su najzastupljenije u najnižem policijskom činu, činu policajke, njih 25 ili 37% od svih policijskih službenika. U kategoriji zaposlenika/namještenika, od 81 osobe, 31 su žene ili 38%.

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	25	10
Starija policajka	17	11
Narednica	6	6
Starija narednica	3	4
Mlađa inspektorica	10	14
Inspektorica	4	8
Viša inspektorica	1	3
Samostalna inspektorica	0	0
Glavna inspektorica	1	20
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 55 - Zastupljenost žena – policijskih službenica po činovima (UP MUP USK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	176	47	69	15
2022.	274	47	37	10
2021.	275	54	67	5

Tabela 56 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP USK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	2
2022.	5	2
2021.	5	2

Tabela 57 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (UP MUP USK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	42	11	10	3
2016.	93	17	5	2
2015.	203	44	14	4

Tabela 58 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP USK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2017.	5	2
2016.	5	2
2015.	5	2

Tabela 59 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP USK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Viši inspektor	8	0	2	0
Narednik	13	2	7	1
Mlađi inspektor	36	3	8	0

Tabela 60 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (UP MUP USK)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
4	1
3	0
3	0

Tabela 61 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP USK)

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	3	16	9
2022	3	16	9
2023	2	13	7

Tabela 62 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (UP MUP USK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	1.395	83
2022	1.127	76
2023	349	45

Tabela 63 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP USK)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
2001-2003-IPTF - Timor	1	0
2004-2006 - UN Liberija	1	0
2007-2009 - UN Liberija	1	0
2010 - 2012 - UNFCYP - Cipar	1	0
2012 - 2014 - UNMISS - J. Sudan	3	0
2013 - 2015 - J. Sudan	1	0
2014 - 2017 - J. Sudan	1	0
2015 - 2017 - J. Sudan	2	1
2017 - 2019 - J. Sudan	1	0
2018 - 2020 - J. Sudan	1	0
2020 - 2022 - J. Sudan	1	1
2022 - 2024 - J. Sudan	1	0
2023 - 2025 - J. Sudan	1	1

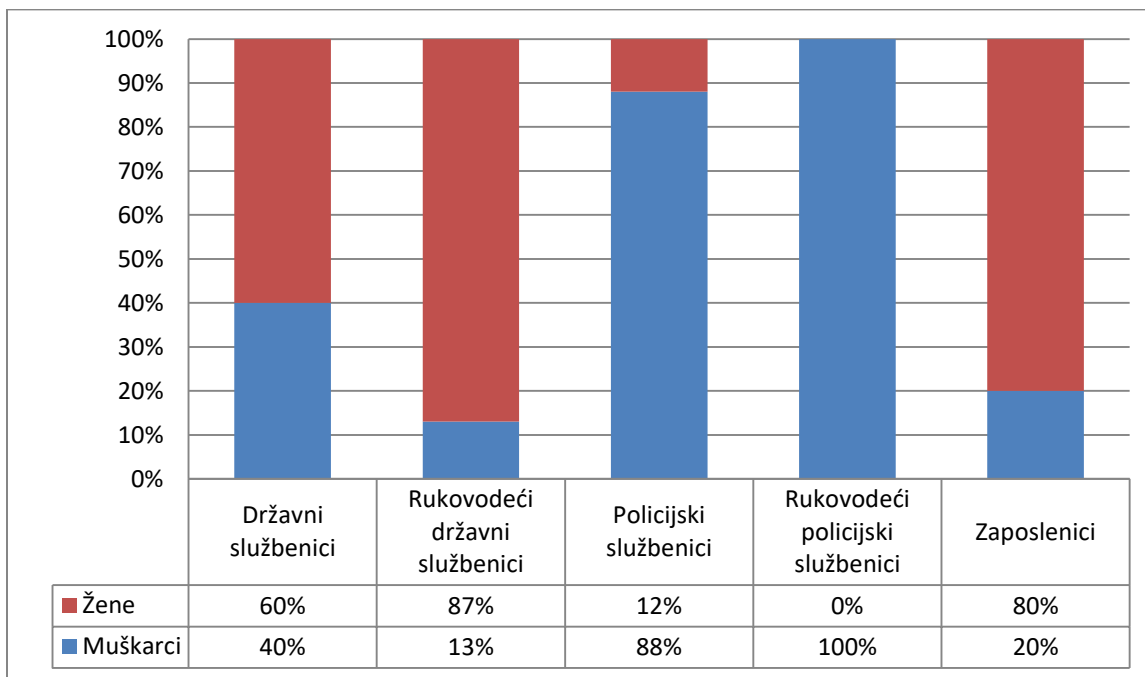
Tabela 64 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP USK)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA POSAVSKOG KANTONA (MUP PK)

Ukupna popunjenost: 77%

Ukupno žena: 23%

Policijski službenici: 12% žena

Grafikon 18 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP PK)

U Ministarstvu unutrašnjih poslova Posavskog kantona (MUP PK) uposleno je ukupno 230 osoba, od čega 56 žena (23%). U kategoriji državnih službenika nalazi se 20 osoba, a žena je 12 ili 60%. Kada se govori o rukovodećim državnim službenicima, ukupno ih je 8, a na gotovo svim pozicijama se nalaze žene, njih 7 ili 87%. Policijskih službenika ukupno je 174, od kojih je 21 žena (12%), dok su među rukovodećim policijskim službenicima, ukupno 18 osoba, svi muškarci. Brojčano gledano, žene su najzastupljenije u dva policijska čina, podjednako: čin policajke – 6; te čin mlađe inspektorice – 6. U kategoriji zaposlenika/namještenika, ukupno je 35 osoba, među kojima je 28 žena (80%).

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	6	13
Starija policajka	4	10
Narednica	3	33
Starija narednica	0	0
Mlađa inspektorica	6	25
Inspektorica	2	17
Viša inspektorica	0	0
Samostalna inspektorica	0	0
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 65 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP PK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	47	15	18	4
2022.	41	18	10	1
2020.	33	6	10	-

Tabela 66 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP PK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	6	3
2022.	6	3
2020.	6	3

Tabela 67 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP PK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	21	9	3	2
2018.	8	3	2	1

Tabela 68 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (MUP PK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	6	3
2018.	6	3

Tabela 69 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (MUP PK)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Samostalni inspektor	1	0	1	0
Inspektor	9	1	1	0
Stariji narednik	6	0	6	0

Tabela 70 - Podaci o posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP PK)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3	0
3	0
3	0

Tabela 71 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP PK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	13	49	25
2022	13	53	29
2023	13	45	20

Tabela 72 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP PK)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
UNMIS	1	0
UNMISS	1	0

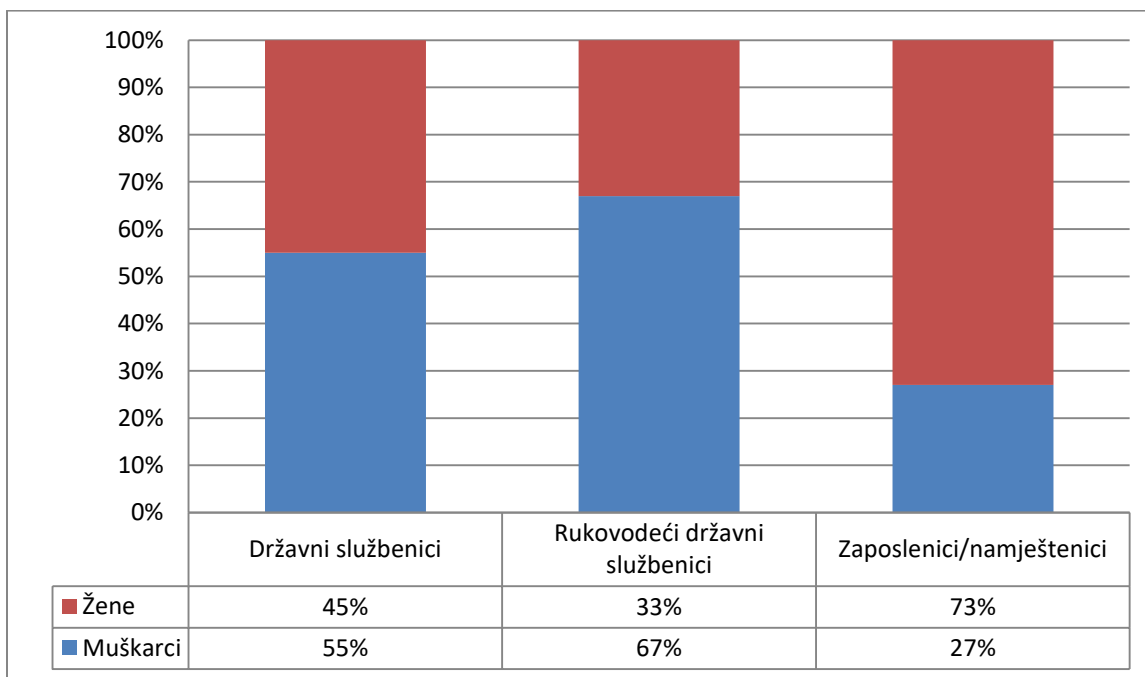
Tabela 73 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP PK)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA TUZLANSKOG KANTONA (MUP TK)

Ukupna popunjenost: nije moguće utvrditi

Ukupno žena: oko 66%

Napomena institucije: Podaci popunjeni na dan 20. 9. 2024. godine po nevažećem pravilniku

Grafikon 19 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP TK)

Iako su dostavljeni neprecizni podaci, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona (MUP TK) uposlano je oko 250 osoba, od čega žene čine značajnu većinu te su zastupljene s procentom od oko 66%. Prema dostavljenim podacima, ukupno je 38 državnih službenika, od čega je 17 žena ili 45%. Na pozicijama rukovodećih državnih službenika također dominiraju muškarci te žene popunjavaju 6 od 18 njih (33%). Zaposlenika/namještenika je 194 i u ovoj kategoriji žene čine većinu – njih 142 ili 73%.

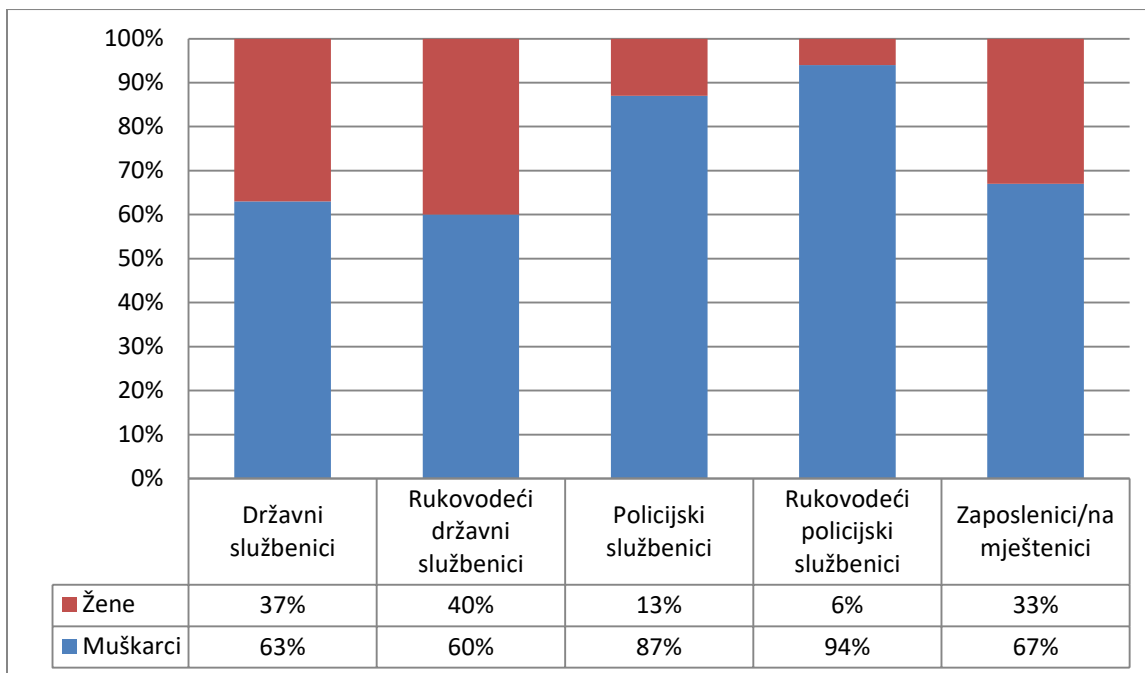
UPRAVA POLICIJE MUP TK (UP MUP TK)

Ukupna popunjenost: oko 84%

Ukupno žena: oko 15%

Policijski službenici: 13% žena

Napomena institucije: Podaci popunjeni na dan 19. 9. 2024. godine

Grafikon 20 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP TK)

U Upravi policije MUP TK (UP MUP TK) uposleno je ukupno oko 1.550 osoba. U svim kategorijama uposlenika, žena je 230 ili oko 15%. Državnih službenika je 19, od čega je 7 žena ili 37%. Od pet državnih službenika na rukovodećim pozicijama, dvije su žene (40%). Policijskih službenika je 1.404, a žene su zastupljene u procentu od 13% (njih 180). Od 88 pozicija rukovodećih policijskih službenika, na njih 5 nalaze se žene (6%). Brojčano posmatrano, žene su najzastupljenije u najnižem policijskom činu, činu policajke, njih 58 ili 32% od svih policijskih službenika. Kada se govori o zaposlenicima/namještenicima, njih je 129 u UP MUP TK, a žena je 43 ili 33%.

kategorija	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	58	20
Starija policajka	53	12
Narednica	16	10
Starija narednica	1	1
Mlađa inspektorica	24	20
Inspektorica	25	20
Viša inspektorica	3	5
Samostalna inspektorica	0	0
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 74 - Zastupljenost žena službenica po činovima (UP MUP TK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	501	83	160	34
2019.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni	79	10
2018.	425	75	59	8

Tabela 75 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP TK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	1
2019.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni
2018.	5	1

Tabela 76 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP TK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	161	49	40	8
2018.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni	10	1
2016.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni	20	1

Tabela 77 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (UP MUP TK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	1
2019.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni
2018.	Podaci nedostupni	Podaci nedostupni

Tabela 78 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (UP MUP TK)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Mlađi inspektor	141	29	30	5
Stariji policajac	147	21	100	14
Narednik	83	16	58	9

Tabela 79 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (UP MUP TK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3	-
3	-
3	-

Tabela 80 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP TK)

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	54	168	32
2022	54	162	38
2023	56	166	36

Tabela 81 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (UP MUP TK)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	2421	221
2022	3604	385
2023	2067	307

Tabela 82 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP TK)

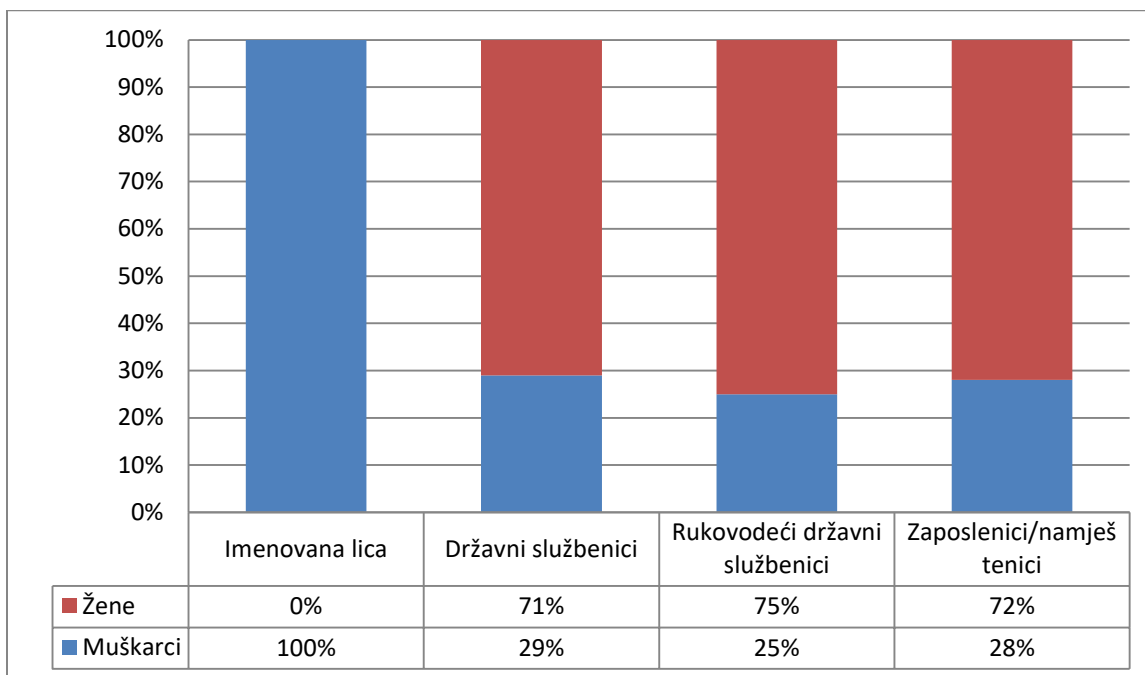
Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
Liberia (UNMIL)	10	1
Haiti (UNMISTAH)	6	1
Sudan (UNMIS)	2	1
South Sudan (UNMISS)	5	3
Cyprus (UNFICYP)	3	1
East Timor (UNMISET)	10	0

Tabela 83 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP TK)

**MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
(MUP ZDK)**

Ukupna popunjenost: 76%

Ukupno žena: 71%

Grafikon 21 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP ZDK)

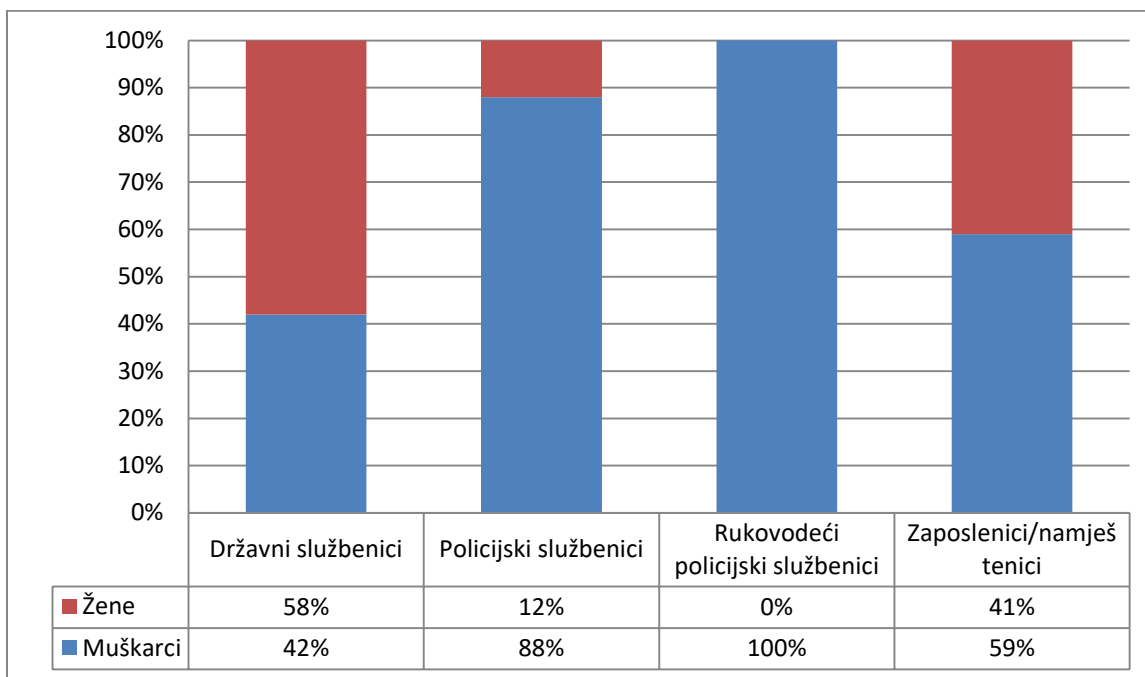
Zaključno s 30. 6. 2024. godine, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona (MUP ZDK) uposleno je ukupno 194 osobe, od čega 138 žena (71%). Jedno imenovano lice je muškarac. Kada je riječ o državnim službenicima, uposleno je ukupno 45 osoba, od kojih su 32 žene (71%). U okviru rukovodećih državnih službenika, evidentirana su ukupno četiri osobe, od kojih su tri žene (75%). U kategoriji zaposlenika/namještenika nalazi se ukupno 148 osoba, među kojima je 106 žena (72%).

UPRAVA POLICIJE MUP ZDK (UP MUP ZDK)

Ukupna popunjenost: 73%

Ukupno žena: 18%

Policijski službenici: 12% žena

Grafikon 22 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (UP MUP ZDK)

Shodno dostavljenim podacima, u Upravi policije MUP ZDK (UP MUP ZDK) uposleno je 1.186 osoba, od čega je 213 žena ili 18%. Na poziciji državnog službenika nalazi se 19 osoba, a žene čine 58% ili, brojčano iskazano, njih 11. Pozicije rukovodećih državnih službenika nisu popunjene. Kada se govori o policijskim službenicima, njih je ukupno 938. Od tog broja, 108 je žena ili približno 12%. Kada se govori o rukovodećim policijskim službenicima, na 11 takvih pozicija se nalaze samo muškarci. U brojčanom smislu, žene su najzastupljenije u činu policajke, njih 30 ili 28% od svih policijskih službenica u UP MUP ZDK. Zaposlenika/namještenika je ukupno 229, od čega su 94 žene ili 41%.

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	30	14
Starija policajka	27	10
Narednica	14	10
Starija narednica	6	5
Mlađa inspektorica	8	17
Inspektorica	19	23
Viša inspektorica	3	8
Samostalna inspektorica	1	6
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 84 - Zastupljenost žena službenica po činovima (UP MUP ZDK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	107	16

Tabela 85 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP ZDK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2024.	5	1
2023.	5	0
2020.	5	2

Tabela 86 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (UP MUP ZDK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	15	3

Tabela 87 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP ZDK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Stariji policajac			24	4
Narednik			25	1
Viši inspektor			3	0

Tabela 88 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP ZDK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2024.	5	1
2023.	5	0
2020.	5	2

Tabela 89 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (UP MUP ZDK)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3	0
3	1
3	1

Tabela 90 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (UP MUP ZDK)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	1147	218
2022	1169	205
2023	842	178

Tabela 91 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (UP MUP ZDK)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
Misija UN-a, Južni Sudan	1	0
Misija UN-a, Haiti	1	0
Misija UN-a, Liberija	1	0
Misija UN-a, Liberija	1	0
Misija UN-a, Južni Sudan	1	0
Misija UN-a, Haiti	1	0

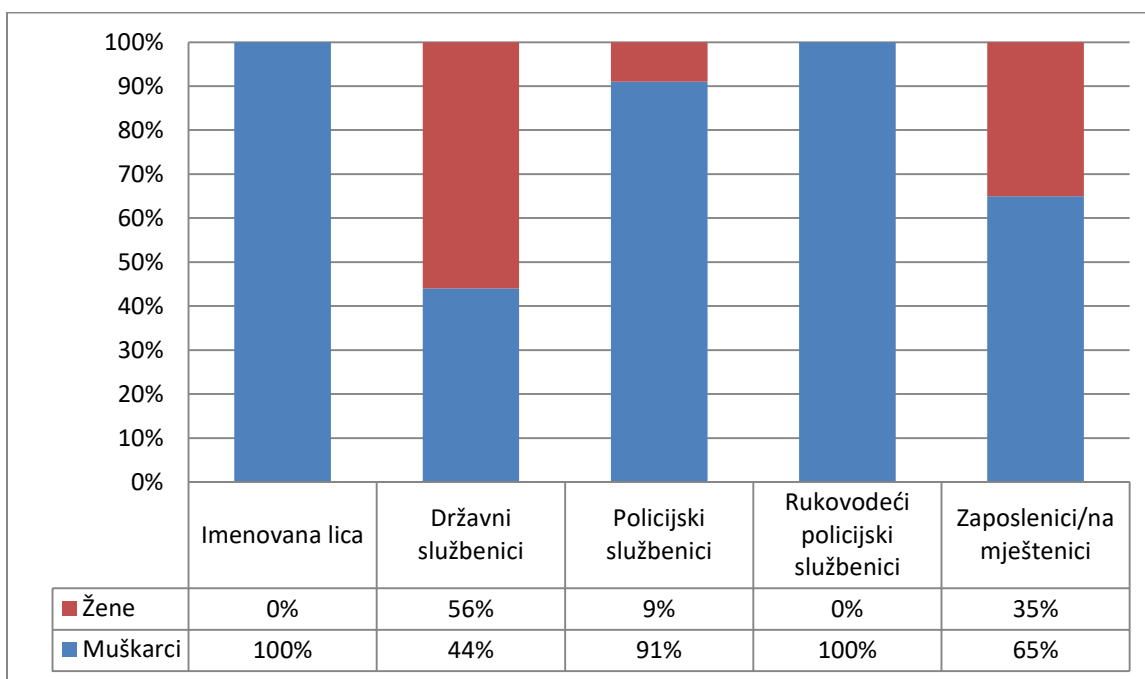
Tabela 92 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (UP MUP ZDK)

MINISTARSTVO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE (MUP BPK)

Ukupna popunjenost: 65%

Ukupno žena: 19%

Policijski službenici: 9% žena

Grafikon 23 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP BPK)

Zaključno s 30. 6. 2024. godine, prema dostavljenim podacima, u Ministarstvu za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (MUP BPK) uposljeno je ukupno 216 osoba, od čega 40 žena (19%). U kategoriji imenovanih lica evidentirane su dvije muške osobe. Kada je riječ o državnim službenicima, uposljeno je ukupno 18 osoba, među kojima je 10 žena (56%). Policijskih službenika ukupno je 144, od kojih je 13 žena (9%). Među rukovodećim policijskim službenicima evidentirane su četiri osobe, svi muškarci.

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

U brojčanom smislu, žene su najzastupljenije u činu starije policajke, njih 5 ili 38% od svih policijskih službenica u MUP BPK. U kategoriji zaposlenika/namještenika ukupno je 48 osoba, među kojima je 17 žena (35%).

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	1	5
Starija policajka	5	11
Narednica	0	0
Starija narednica	1	5
Mlađa inspektorica	1	10
Inspektorica	4	33
Viša inspektorica	1	11
Samostalna inspektorica	0	0
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 93 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP BPK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.			17	2
2017.			10	1
2009.			27	1

Tabela 94 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP BPK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2024.	5	1
2023.	5	2
2017.	5	2
2009.	5	2

Tabela 95 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP BPK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
			4	-
			3	1
			3	-

Tabela 96 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP BPK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	2
2017.	5	2
2009.	5	2

Tabela 97 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP BPK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
2023. - od st. policajca do višeg inspektora				2
2022. - st. narednik; od inspektora do gl. inspektora				4
2021. - od st. policajca do samostalnog inspektora				-

Tabela 98 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP BPK)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
2023. - 3	-
2022. - 3	-
2021. - 3	-

Tabela 99 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP BPK)

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	4	20	8
2022	3	11	4
2023	4	16	9

Tabela 100 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP BPK)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj ženaolaznica
2021	86	6
2022	60	7
2023	62	19

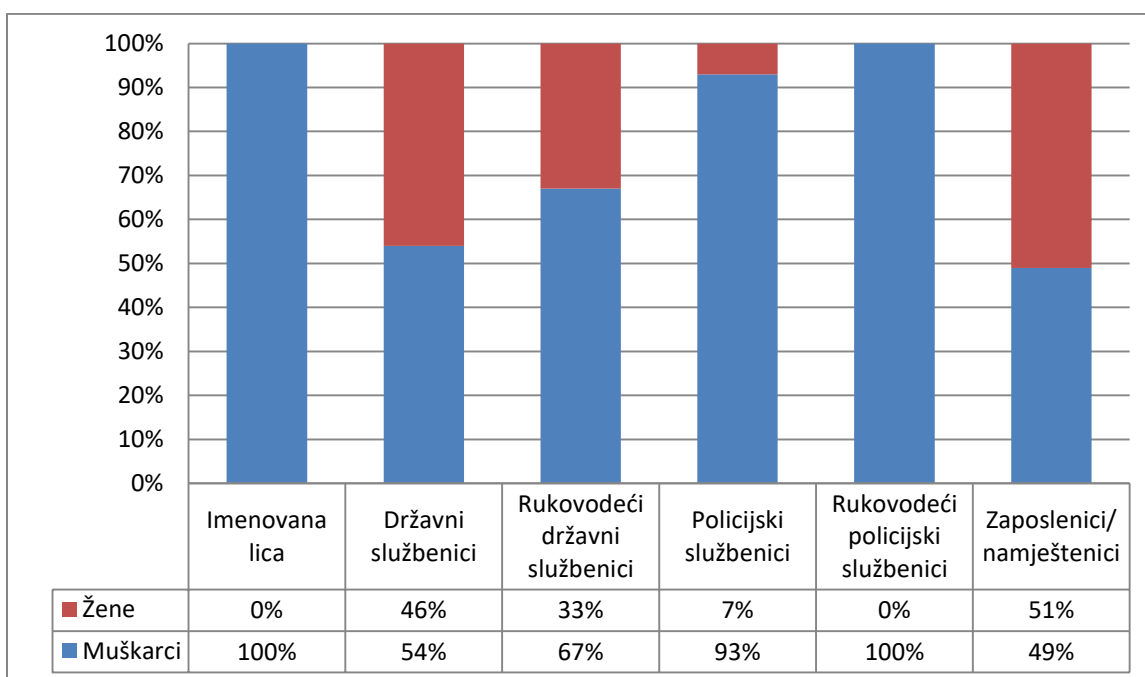
Tabela 101 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP BPK)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA (MUP SBK)

Ukupna popunjenost: 81%

Ukupno žena: 21%

Policijski službenici: 7% žena

Grafikon 24 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP SBK)

U Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona (MUP SBK) uposleno je 1.056 osoba, od čega 217 žena (21%). Na jednoj poziciji imenovanog lica nalazi se muškarac. Kada je riječ o državnim službenicima, uposlene su ukupno 63 osobe, među kojima je 29 žena (46%). Na jednoj od tri pozicije rukovodećih državnih službenika nalazi se žena (33%). Kada se govori o policijskim službenicima, njih je u MUP-u BPK ukupno 719, među kojima je 48 žena (7%), dok među 3 rukovodeća policijska službenika nema žena.

S obzirom da MUP SBK nije dostavio podatke o spolnoj strukturi policijskih službenika u hijerarhiji policijskih činova, iste nije moguće predstaviti. U kategoriji zaposlenika/namještenika uposlene su 274 osobe, od čega je 140 žena (51%).

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	327	61	137	15
2019.	380	66	36	3
2017.	312	47	46	5

Tabela 102 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP SBK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	1
2019.	5	1
2017.	5	1

Tabela 103 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP SBK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
-	-	-	-	-
2019.	162	42	6	2
-	-	-	-	-

Tabela 104 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (MUP SBK)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
-	-	-
2019.	5	1
-	-	-

Tabela 105 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mladeg inspektora/ice (MUP SBK)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Stariji policajac, narednik, stariji narednik	33	3	13	1
Stariji policajac, narednik, stariji narednik, inspektor	52	6	11	1
Stariji policajac, narednik, stariji narednik, mlađi inspektor, samostalni inspektor	69	10	12	2

Tabela 106 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP SBK)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3 člana i 3 zamjenika	0
3 člana i 3 zamjenika	0
3 člana i 3 zamjenika	0

Tabela 107 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP SBK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	227	38
2022	375	43
2023	208	27

Tabela 108 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP SBK)

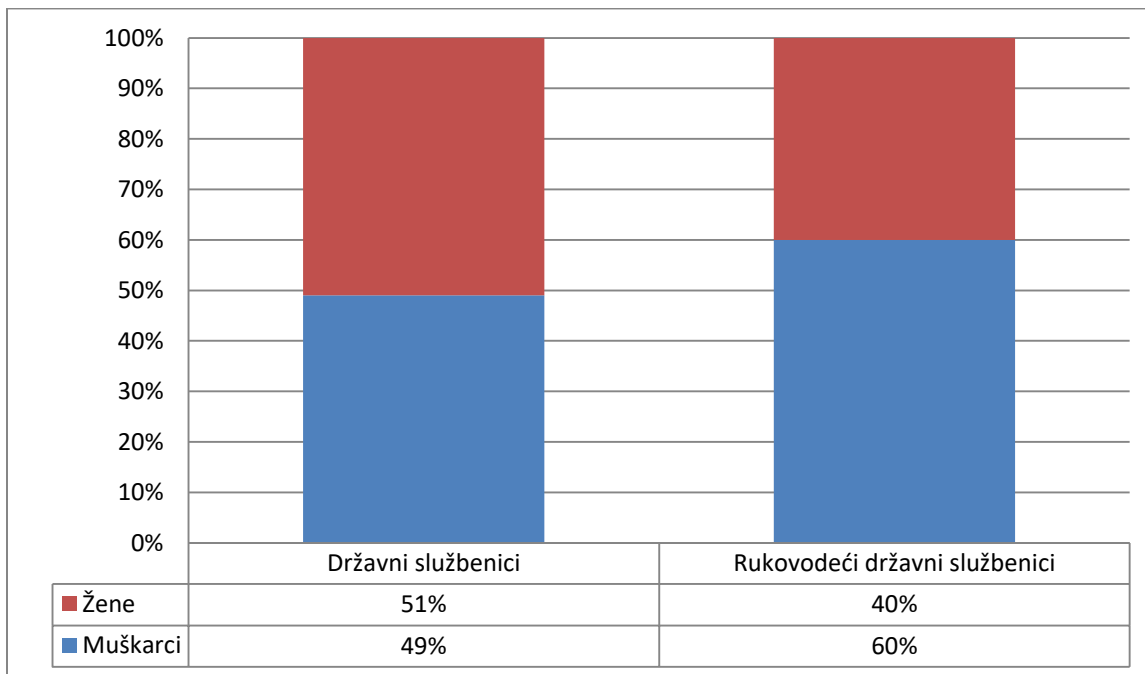
Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
UNFICYP-KIPAR - 2015	1	0
UNFICYP-KIPAR - 2021	1	0
UNMISS-JUŽNI SUDAN - 2016	1	0
UNMISS-JUŽNI SUDAN - 2022	1	0
UNMISS-JUŽNI SUDAN - 2023	2	0

Tabela 109 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP SBK)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KANTONA SARAJEVO (MUP KS)

Ukupna popunjenost: 76%

Ukupno žena: 50%

Grafikon 25 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP KS)

Prema dostavljenim informacijama Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (MUP KS), u ovoj instituciji uposlene su 64 osobe, od čega su 32 žene (50%).⁵ U kategoriji državnih službenika nalazi se 59 osoba, od čega je 30 žena (51%). Kada se govori o rukovodećim državnim službenicima, njih je ukupno pet, dok su dvije žene (40%).

UP MUP KS nije dostavio bilo kakve podatke, uz obrazloženje da je, shodno zakonskim odredbama, dio Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji MUP KS koji se odnosi na Upravu policije izuzet od objavljivanja. Međutim, u dokumentu „Program rada Vlade Kantona Sarajevo za period od 01.01. do 31.12.2025. godine“ navodi se da UP MUP KS ima 1.554 uposlene osobe, od 2.436 sistematizovanih radnih mjesta (64% popunjenost). Od navedenog broja uposlenih, njih 1.311 su policijski službenici, 57 je državnih službenika te 186 zaposlenika/namještenika.

⁵ Radi se o nepotpunim podacima. Naime, prema dokumentu „Program rada Vlade Kantona Sarajevo za period od 01.01. do 31.12.2025. godine“, iz februara 2025. godine, u MUP-u KS je popunjeno 320 radnih mjesta, od čega su 62 državna službenika te 258 zaposlenika/namještenika. Dokument dostupan na: <https://vlada.ks.gov.ba/sites/default/files/2025-07/NOVI%20-%20ProgramradaVladeKantonaSarajevoza2025.godinu.pdf?utm>

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	6	47	19
2022	2	16	6
2023	8	51	29

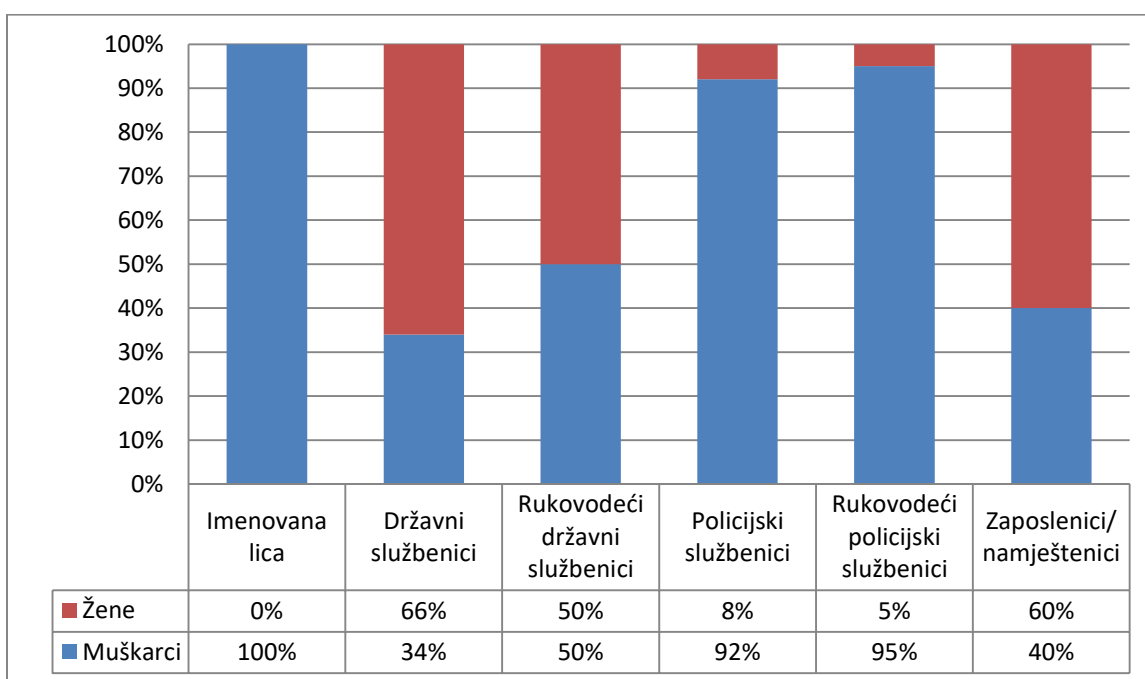
Tabela 110 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP KS)

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA (MUP HNK)

Ukupna popunjenost: oko 67%

Ukupno žena: 28%

Policijski službenici: 8% žena

Grafikon 26 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP HNK)

Iako MUP HNK (MUP HNK) nije dostavio cjelovite podatke, obradom istih utvrđeno je da bi u ovoj instituciji moglo biti 889 svih uposlenih, od čega je 248 žena (28%). Na pozicijama imenovanih lica nalaze se dvije osobe, oba muškarci. Kada se govori o državnim službenicima, njih je ukupno 44, među kojima je 29 žena (66%). U kategoriji rukovodećih državnih službenika evidentirane su dvije osobe, s jednakom zastupljenošću muškaraca i žena. Policijskih službenika ukupno je 551, a žene su zastupljene gotovo 8%, odnosno njih 43.

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Rukovodećih policijskih službenika je 57, a samo 3 su žene (5%). U brojčanom smislu, žene su najzastupljenije u činu inspektorice, njih 13 ili 30% od svih policijskih službenica u MUP-u HNK. U kategoriji zaposlenika/namještenika ukupno su 292 osobe, među kojima je 176 žena (60%).

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	0	0
Starija policajka	1	1
Narednica	1	1
Starija narednica	1	2
Mlađa inspektorica	11	18
Inspektorica	13	18
Viša inspektorica	4	8
Samostalna inspektorica	1	5
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0
Glavna generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 111 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP HNK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	558		130	38
2016.			75	8
2010.			22	

Tabela 112 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP HNK)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2023.	5	2
2016.	5	2
2010.	5	2

Tabela 113 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu policajca/ke (MUP HNK)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2023.	480		30	7
2016.				

Tabela 114 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin mlađeg inspektora/ice (MUP HNK)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021		
2022		
2023	87	13

Tabela 115 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP HNK)

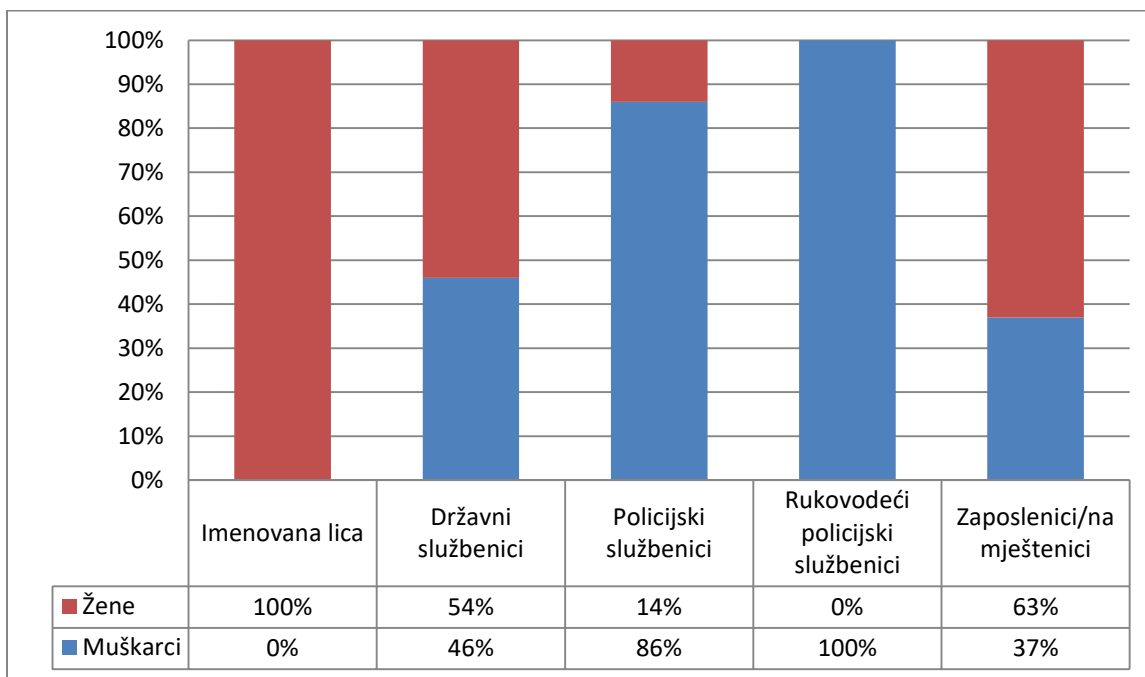
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA KANTONA 10 (MUP K10)

(MUP K10)

Ukupna popunjenost: 90%

Ukupno žena: 29%

Polijski službenici: 14% žena

Grafikon 27 - Procentualna zastupljenost muškaraca i žena po kategorijama uposlenika (MUP K10)

Uprkos nepreciznim podacima u određenoj mjeri, u ovoj instituciji uposlano je 538 osoba, od čega je 155 žena ili 29%. Prema tim podacima, jedno imenovano lice je žena. Kada se govori o državnim službenicima, njih je ukupno 37, među kojima je 20 žena (54%). Jedna predviđena pozicija rukovodećeg državnog službenika nije popunjena. Policijskih službenika ukupno je 373, od kojih su 54 žene (14%). Među rukovodećim policijskim službenicima ukupno je 9 osoba, bez zastupljenosti žena. U brojčanom smislu, žene su najzastupljenije u činu policajke, njih 29 ili 54% od svih policijskih službenika u MUP-u K10. U kategoriji zaposlenika/namještenika ukupno je 127 osoba, među kojima je 80 žena (63%).

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Čin	Broj žena u činu	% žena u odnosu na ukupan broj osoba u činu
Policajka	29	19
Starija policajka	3	11
Narednica	5	11
Starija narednica	0	0
Mlađa inspektorica	6	13
Inspektorica	3	30
Viša inspektorica	7	27
Samostalna inspektorica	1	5
Glavna inspektorica	0	0
Generalna inspektorica policije	0	0

Tabela 116 - Zastupljenost žena službenica po činovima (MUP K10)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	121	22	55	10
2022.	93	19	44	13
2018.	72	10	47	4

Tabela 117 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP K10)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	2
2022.	5	2
2018.	5	1

Tabela 118 - Komisije za posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u čin policajca/ke (MUP K10)

CENTAR ZA SIGURNOSNE STUDIJE

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. prijavljenih kandidata	Br. prijavljenih žena-kandidatkinja	Ukupan br. primljenih kadeta/kinja	Broj primljenih kadetkinja
2022.	56	26	5	2
2022.	51	4	5	0
2018.	40	4	10	2

Tabela 119 - Posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (MUP K10)

Godina raspisivanja konkursa	Ukupan br. članova komisije	Br. žena-članica komisije
2022.	5	2
2022.	5	2
2018.	5	1

Tabela 120 - Komisije posljednja tri sprovedena konkursa za prijem kadeta/kinja u činu mlađeg inspektora/ice (MUP K10)

Čin unapređenja	Ukupan broj prijavljenih	Broj prijavljenih žena	Ukupan broj unapređenih	Broj unapređenih žena
Stariji policajac	32	1	13	1
Viši inspektor	17	6	17	6
Glavni inspektor	1	1	1	1

Tabela 121 - Posljednja tri interna oglasa za unapređenje policijskih službenika (MUP K10)

Ukupan broj članova komisije	Broj žena-članica komisije
3	0
3	1
3	0

Tabela 122 - Podaci o komisijama za interno unapređenje policijskih službenika na posljednja tri oglasa (MUP K10)

Položaj žena u sektoru sigurnosti i odbrane u BiH | 2026

Godina	Ukupan broj komisija	Ukupan broj članova	Broj žena članica
2021	32	112	36
2022	24	83	29
2023	12	60	12

Tabela 123 - Interne komisije ili radne grupe u posljednje tri godine (MUP K10)

Godina	Ukupan broj polaznika	Broj žena polaznica
2021	181	46
2022	322	48
2023	820	167

Tabela 124 - Obuke policijskih službenika u posljednje tri godine (MUP K10)

Naziv mirovne misije	Ukupan broj učesnika (službenika/službenica)	Broj žena učesnica (policijskih službenica)
Cipar	2	1
Južni Sudan	1	1

Tabela 125 - Mirovne misije i učešće policijskih službenika/službenica (MUP K10)

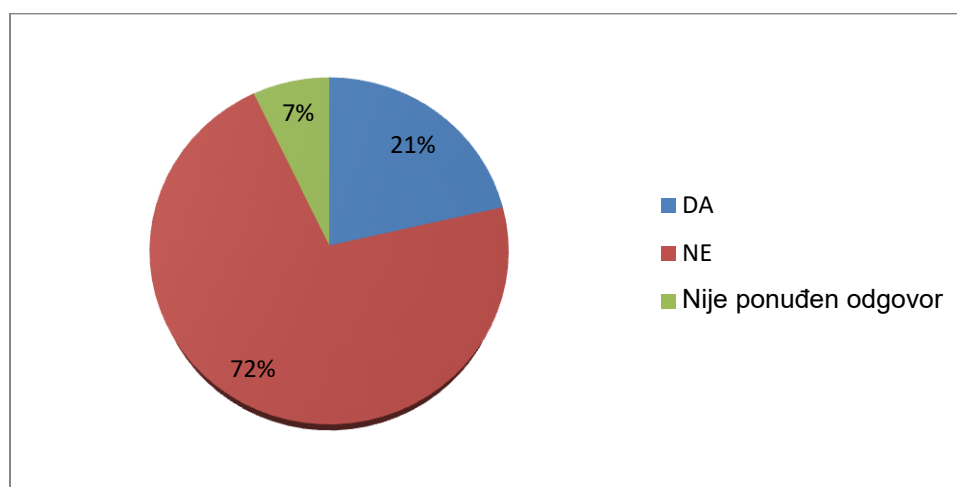
OSTALI ASPEKTI RODNE RAVNOPRAVNOSTI

U okviru ovog poglavlja predstavljeni su nalazi istraživanja koji se odnose na stepen primjenjivanja pojedinih aspekata principa rodne ravnopravnosti u procesima zapošljavanja, profesionalnog napredovanja i usavršavanja te institucionalnog upravljanja ljudskim resursima. Fokus je stavljen na postojanje i primjenu afirmativnih mjera usmjerenih na povećanje učešća žena, kako u procesima prijema novih kadrova (kadeta/kadetkinja), tako i u procedurama internog unapređenja.

Također, poglavlje se bavi pitanjima institucionalne prakse u oblasti rodno osjetljivog prikupljanja i vođenja statističkih podataka, postojanjem kontakt osoba za rodna pitanja, kao i načinom na koji se rodna perspektiva integriše u planiranje budžeta i nabavku službene opreme. Nalazi istraživanja tretiraju i pitanja usklađenosti institucionalnih praksi sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, posebno u kontekstu donošenja i provođenja programa mjera s ciljem smanjenja rodne neravnoteže u institucijama.

PRIMJENA AFIRMATIVNIH MJERA U KONKURSIMA ZA PRIJEM KADETA/KINJA

Od 14 relevantnih institucija, samo 3 institucije su navele da primjenjuju afirmativne mjere za ohrabrivanje žena za prijavljivanje na javne konkurse – MO BiH, SIPA i UP MUP ZDK. Od njih, MO BiH i SIPA to čine kontinuirano, odnosno tokom svih javnih oglasa, dok UP MUP ZDK tokom pojedinih oglasa. Inače, primjer afirmativnih mjera može podrazumijevati da u tekstu konkursa stoji „ohrabrujemo pripadnice ženskog spola da se prijave na konkurs“ ili „u slučaju jednakih kvalifikacija i postignutih rezultata, pripadnice ženskog spola imat će prednost“.

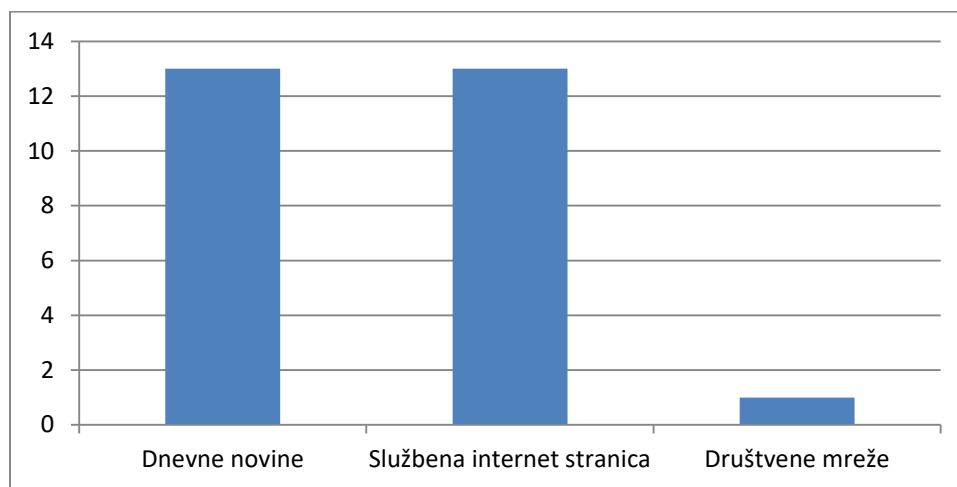
Grafikon 28 - Primjena afirmativnih mjera u konkursima za prijem kadeta/kinja (n=14 institucija)

Institucija	Objašnjenje
MO BiH	Tokom svih konkursa. Prednost manje zastupljenom spolu pri istom broju bodova.
SIPA	Tokom svih konkursa. Prednost kandidatkinjama pri istom broju bodova.
UP MUP ZDK	Tokom pojedinih konkursa. Promotivni video materijali za promociju policijskog poziva i afirmaciju žena za prijavljivanje na konkurs.

Tabela 126 - Objašnjenje afirmativnih mjera institucija koje su pozitivno odgovorile

KANALI OBJAVLJIVANJA JAVNIH KONKURSA ZA PRIJEM KADETA/KINJA

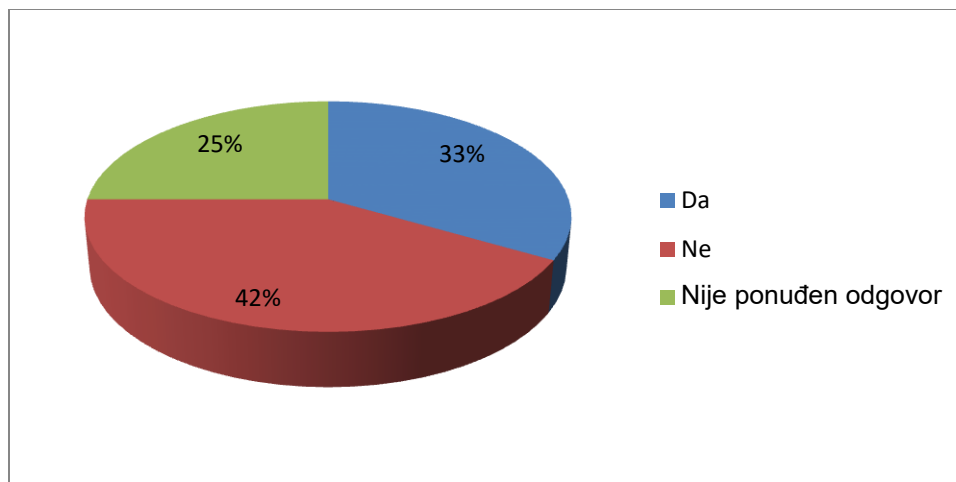
Analiza odgovora institucija pokazuje da se javni konkursi za prijem kadeta/kinja dominantno objavljuju putem dnevnih novina i službenih internet stranica, dok su društvene mreže gotovo u potpunosti zanemarene kao kanal informisanja. Izuzetak predstavlja FUP, koja jedina navodi korištenje društvenih mreža.

Grafikon 29 - Kanali objavljivanja javnih konkursa za prijem kadeta/kinja (n=14 institucija)

POSTOJANJE I ULOGA KONTAKT OSOBA ZA RODNA PITANJA

Na pitanje o postojanju kontakt osobe za rodna pitanja, od 24 institucije, njih 8 je potvrdno odgovorilo. Veći broj institucija naveo je da nema imenovane kontakt osobe za rodna pitanja ili nije dostavio odgovor na ovo pitanje, uključujući više ministarstava unutrašnjih poslova i policijskih uprava na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou.

Grafikon 30 - Postojanje kontakt osoba (n=24 institucije)

U institucijama koje su navele postojanje kontakt osoba za rodna pitanja, broj imenovanih osoba varira, kao i obim i sadržaj njihovih aktivnosti. U pojedinim slučajevima kontakt osobe su formalno imenovane, ali za posmatrani period 2022. i 2023. godine nisu evidentirane konkretne aktivnosti. U drugim institucijama aktivnosti kontakt osoba obuhvataju praćenje i analiziranje stanja ravnopravnosti polova, izradu redovnih izvještaja, iniciranje izmjena i donošenje internih akata, kao i učešće u radu koordinacionih i međuinstitucionalnih tijela.

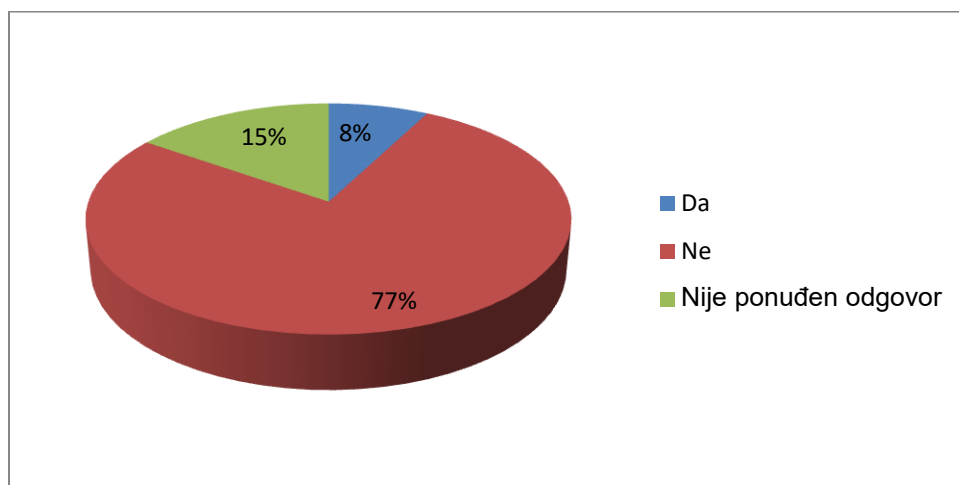
Dodatno, dio kontakt osoba bio je uključen u provođenje i organizaciju obuka, razvoj i implementaciju nastavnih planova i programa, te integraciju rodne perspektive u obrazovne i normativne procese. Aktivnosti su također uključivale učešće u izradi podzakonskih akata i internih pravilnika, saradnju s nadležnim institucijama i međunarodnim mehanizmima, kao i aktivnosti vezane za implementaciju Gender akcionog plana BiH i relevantnih međunarodnih rezolucija. U određenim slučajevima, imenovanje kontakt osoba izvršeno je nakon posmatranog perioda, bez zabilježenih aktivnosti za 2022. i 2023. godinu.

Institucija	Broj kontakt osoba
MO BiH	1 kontakt osoba za rodna pitanja; 7 kontakt osoba u organizacionim jedinicama i 7 njihovih zamjenika
OS BiH	8
GP BiH	2
SIPA	7
DKPT BiH	Nije ponuđen odgovor
SPS	2
AEPTM	2
MUP SBK	Nije ponuđen validan odgovor

Tabela 127 - Institucije koje imaju kontakt osobe za rodna pitanja i njihov broj

AFIRMATIVNE MJERE U INTERNIM POSTUPCIMA UNAPREĐENJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA

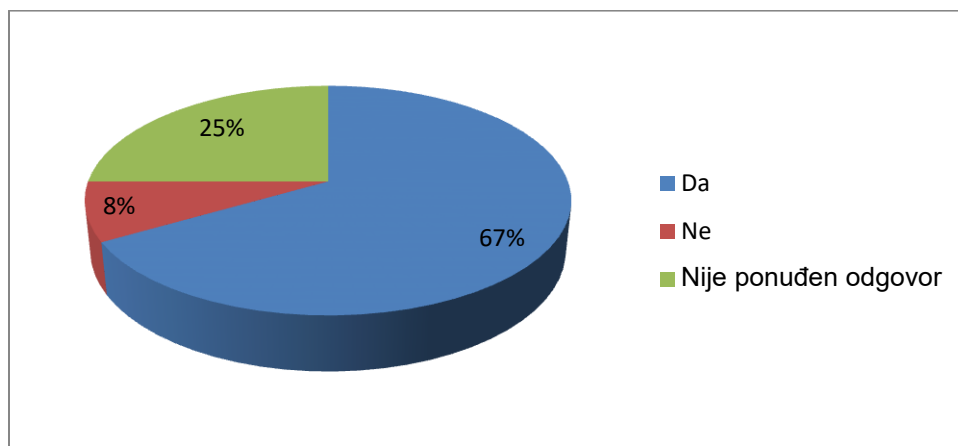
Od 13 relevantnih institucija, samo SIPA primjenjuje afirmativne mjere tokom oglasa za interno unapređenje policijskih službenika/ca. U internim oglasima komisija se poziva na odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, uz ohrabrivanje pripadnica ženskog spola za prijavljivanje te propisivanje prednosti za kandidatkinje u slučaju jednakih uslova.

Grafikon 31 - Afirmativne mjere u internim postupcima unapređenja policijskih službenika/ca (n=13 institucija)

VOĐENJE RODNO OSJETLJIVIH STATISTIKA O UPOSLENIMA

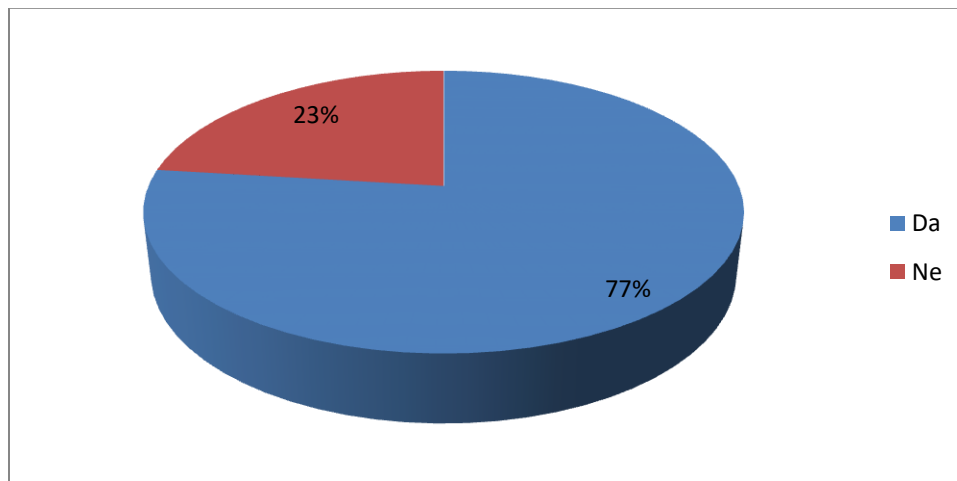
Na pitanje da li institucije vode rodno osjetljive statistike, uz primjer evidencije uposlenih i njihove kategorizacije po sposlju, od 24 institucije, njih 16 ili 67% je potvrdno odgovorilo. MS BiH i AEPTM su negativno odgovorili.

Grafikon 32 - Vođenje rodno osjetljivih statistika o uposlenima (n=24 institucije)

RODNA DIMENZIJA EVIDENCIJA O OBUKAMA I PROFESIONALNOM USAVRŠAVANJU

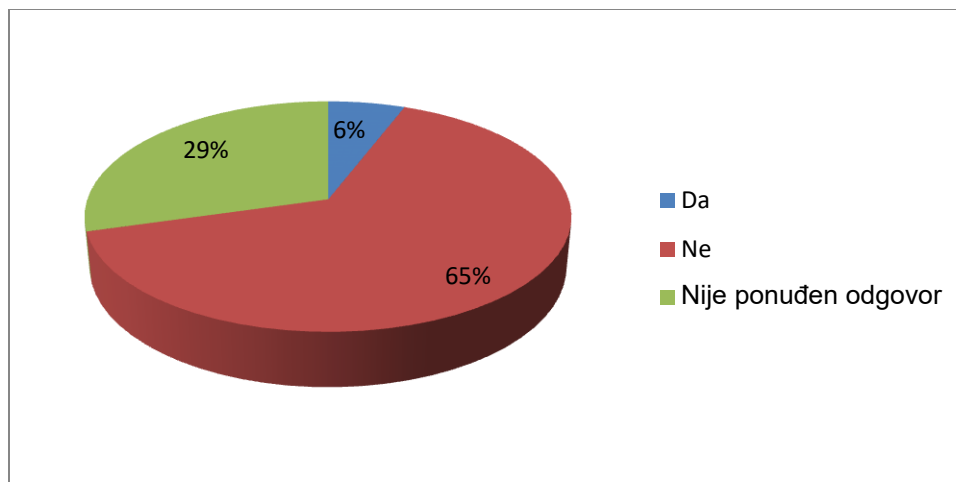
Na pitanje da li institucije imaju internu bazu podataka o dodatnim obukama (npr., seminari, kursevi, radionice i sl.) kroz koje su prošli policijski/e službenici/e, od 13 relevantnih institucija, njih 10 je potvrdno odgovorilo. Potvrđan odgovor otvarao je dodatno pitanje o tome da li takva baza podataka sadrži kategorizaciju po spolu. Na ovo potpitanje pet institucija je potvrdno odgovorilo.

Grafikon 33 - Rodna dimenzija evidencija o obukama i profesionalnom usavršavanju policijskih službenika/ca (n=13 institucija)

BUDŽETSKA IZDVAJANJA ZA RODNA PITANJA

Jedno od pitanja iz upitnika odnosilo se na budžetska izdvajanja tokom 2023. godine za rodna pitanja po bilo kojem osnovu, uz navođenje primjera o kreiranju promotivnih video spotova o ženama – policijskim službenicama. Analizirani su odgovori 17 odabranih institucija, što uključuje policijske agencije s državnog nivoa, PBD BiH, FUP te kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova (i one uprave policija koje su budžetski odvojene, odnosno neovisne od ministarstava). Od tog broja institucija, jedino je FUP naveo da su tokom posmatrane godine bila predviđena finansijska sredstva za rodna pitanja po bilo kojem osnovu ili utrošena u te svrhe, bez navođenja dodatnih obrazloženja.

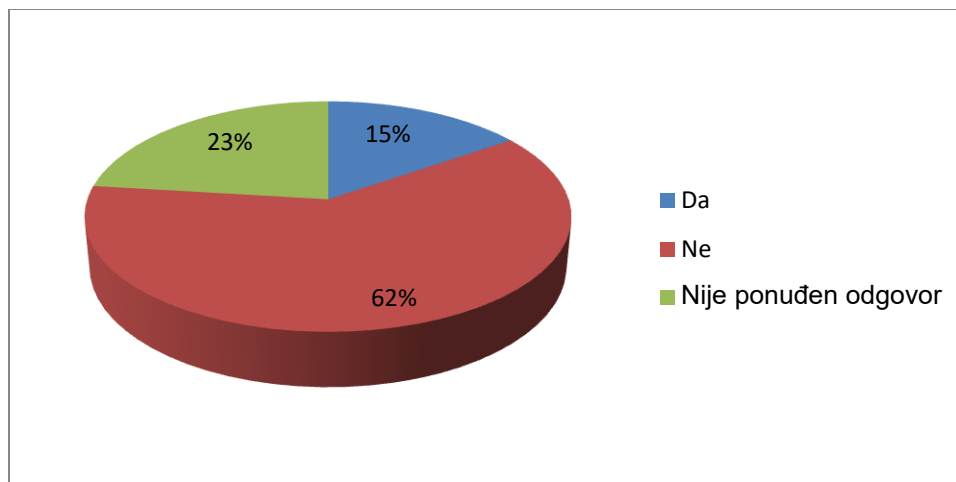
Grafikon 34 - Budžetska izdvajanja za rodna pitanja (n=17 institucija)

PROGRAMI MJERA ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

S obzirom na podzastupljenost policijskih službenica u policijskim agencijama na svim nivoima u BiH, analizirani su odgovori 13 policijskih institucija o postojanju programa mjera za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, odnosno približavanje cilju od 40% zastupljenosti manje zastupljenog spola, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH. Samo SIPA i FUP su potvrdno odgovorili.

SIPA je donijela “Smjernice za ostvarivanje ravnopravnosti polova u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu”, na osnovu “Politike za ostvarivanje ravnopravnosti polova” MS BiH. Cilj navedenih Smjernica je integrisanje principa ravnopravnosti spolova u djelokrug rada ove agencije, uključujući razvojne politike i strategije, te definisanje uloga i odgovornosti u procesu ostvarenja demokratskih principa i osnovnih ljudskih prava. Također, dokument propisuje i niz mjera za integrisanje principa ravnopravnosti spolova, a čija svrha je, pored ostalog, sistemsko uvođenje navedenih principa na jedinstven i transparentan način.

S druge strane, FUP je, 2019. godine, usvojio Strategiju upravljanja ljudskim resursima za period 2019–2024. godina, kojom je, između ostalog, tretirana nepovoljna starosna i spolna struktura policijskih službenika. Strategija predviđa donošenje godišnjih akcijskih planova, a prvim planom (2020. godina) uvedene su mjere za povećanje procenta policijskih službenica, uključujući medijske kampanje, javne istupe i transparentne konkurse radi privlačenja mladih, stručnih i edukovanih kadrova.

Grafikon 35 - Posjedovanje programa mjera za unapređenje rodne ravnopravnosti (n=13)

SINTEZA ODREĐENIH NALAZA I ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Prema pribavljenim empirijskim podacima, u 25 razmatranih institucija sektora sigurnosti i odbrane, uposleno je ukupno 23.471 osoba. Vrijedi ponovno napomenuti da istraživanje nije obuhvatilo OSA BiH, MUP RS, UP MUP KS te MUP ZHK. Da su te institucije dostavile podatke, broj uposlenih u sektoru sigurnosti i odbrane bi se mogao kretati oko 33.000. Institucije s najviše i najmanje uposlenih su s državnog nivoa. Najmnogoljudnija institucija su OS BiH, a najmanje uposlenih ima AFIV. Druga najmnogoljudnija institucija je UIO. Kada se govori o policijskom sektoru, to je GP BiH, što je, ujedno, svrstava na treće mjesto po broju uposlenih.

Najviše uposlenih	Broj	Najmanje uposlenih	Broj
OS BiH	8.478	AEPTM	46
UIO	2.338	APP	34
GP BiH	2.029	AFIV	29

Tabela 128 - Institucije s najviše i najmanje uposlenih (n=25 institucija)

Prosječan procenat popunjenosti u odnosu na sistematizovan broj radnih mjesta analiziranih institucija iznosi 75%. Najviše popunjena institucija jeste MUP K10 (90%), a najmanje AFIV (56%). Uzimajući u obzir da se podaci u publikaciji mahom odnose na 2024. godinu te da se tokom prošle godine penzionisao značajan broj kadrova, što se očekuje i tokom tekuće godine, naročito u policijskim strukturama, realno se može pretpostaviti da je trenutačni procenat popunjenosti još niži. Ako se i ostavi po strani mogućnost da su sistematizacije radnih mjesta u pojedinim slučajevima preambiciozno programirane, ostaje činjenica da su institucije sigurnosti i odbrane nedovoljno popunjene, uz evidentne negativne trendove kretanja broja uposlenih, naročito uslovljene penzionisanjem kadra i nedovoljnom dinamikom popunjavanja radnih mjesta. To se može u budućnosti odraziti na kvalitet funkcije i stanja sigurnosti u BiH.

Najveća popunjenost	Procenat	Najmanja popunjenost	Procenat
MUP K10	90	MUP BPK	65
UP MUP TK	84	DKPT BiH	64
PBD BiH i UP MUP USK	83	AFIV	56

Tabela 129 - Institucije s najvećom i najmanjom popunjenošću u odnosu na ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta (n=24 institucije; MUP TK izuzet)

Od 23.471 uposlenih, žene čine 21% ili njih 4.893. Ukoliko se naznačeni procenat dovede u vezu s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, prema kojima ravnopravna zastupljenost u javnim institucijama postoji kada je jedan od spolova zastupljen najmanje u procentu 40%, sektor sigurnosti i odbrane se još uvijek nalazi na pola puta. Procentualno gledajući, žene su najzastupljenije u MUP ZDK (ne uključuje UP MUP ZDK), a najmanje u OS BiH. Razmatrajući samo one institucije koje u ukupnoj strukturi svojih uposlenih imaju i policijske službenike/ce, žene su procentualno najzastupljenije u MUP K10, a najmanje UP MUP USK.

Najveća zastupljenost	Procenat	Najmanja zastupljenost	Procenat
MUP ZDK	71	OS BiH	11
MUP TK ⁶	66	UP MUP USK	13
MUP USK ⁷	63	DKPT BiH	14

Tabela 130 - Institucije s najvećom i najmanjom procentualnom zastupljenošću žena (n=25 institucija)

Najveća zastupljenost	Procenat	Najmanja zastupljenost	Procenat
MUP K10	29	UP MUP USK	13
MUP HNK	28	DKPT BiH	14
SIPA	27	UP MUP TK	15

Tabela 131- Institucije (u ukupnoj strukturi uposlenih imaju i policijske službenike/ce) s najvećom i najmanjom procentualnom zastupljenošću žena (n=13 institucija)

S druge strane, dublje rasčlanjivanje podataka pokazuje da su žene u sektoru sigurnosti i odbrane dominantno raspoređene u njegovom administrativnom dijelu. Nedovoljno su zastupljene na radnim pozicijama koje direktno ostvaruju funkciju sigurnosti. Primjera radi, u 13 analiziranih policijskih institucija, od ukupno 8.918 policijskih službenika, žena je 955 ili 11%.⁸ S druge strane, na „ne-policijskim“ pozicijama (državni službenici, zaposlenici/namještenici) ih je 53%, što potvrđuje da kategorije spola i statusa uposlenja nisu nezavisne, odnosno da postoji stabilan strukturni obrazac raspodjele radnih mjesta unutar policijskih struktura.

Žene-policijske službenice su procentualno najviše zastupljene u SIPA, a najmanje u MUP SBK. Ovaj nalaz u potpunosti korespondira s istraživanjem CSS iz 2021. godine, oličenom u publikaciji „Položaj žena u policijskim agencijama u BiH“, gdje su SIPA i MUP SBK također bile institucije s najvećom i najmanjom zastupljenošću žena u statusu policijskog službenika. S aspekta hijerarhije činova, većina policijskih službenica su zastupljene u najnižem policijskom činu - policajka. Ujedno, to opet korespondira s nalazima istraživanja iz 2021. godine.

⁶ Ne uključuje UP MUP TK.

⁷ Ne uključuje UP MUP USK.

⁸ Ako bi se na ovaj broj policijskih službenika dodali analizirani sekundarni podaci iz otvorenih izvora za MUP RS, UP MUP KS i MUP ZHK, onda bi u BiH moglo biti oko 16.000 policijskih službenika. Iako se radi o nedovoljno preciznom zbirnom broju, on je manji u odnosu na onaj iz CSS istraživanja „Položaj žena u policijskim agencijama u BiH“, iz 2021. godine, kada je utvrđeno da je u BiH bilo 16.660 policijskih službenika. Ujedno, broj ili procentualnu zastupljenost žena-policijskih službenica u odnosu na prikazani zbirni broj policijskih službenika nije moguće precizno utvrditi, jer istraživački tim ne raspolaže spolno razvrstanim podacima za tri navedene policijske institucije. Međutim, pod pretpostavkom da je procentualna zastupljenost žena-policijskih službenica ostala otprilike ista kao iz CSS istraživanja iz 2021. godine za te institucije (MUP RS – 9%; UP MUP KS – 10%; te MUP ZHK – 7%), žena-policijskih službenica bi moglo ukupno biti oko 1.600 ili 10% u odnosu na zbirni broj policijskih službenika. Iako ove podatke treba uzimati s rezervom, a komparirajući ih s prethodnim istraživanjem (1.501 žena-policijska službenica ili 9%), može se reći da je došlo do određenog brojčanog povećanja zastupljenosti žena. Međutim, kod rasta procentualne zastupljenosti, treba biti dodatno obazriv, jer nije baziran na pozitivnim pomacima, već na odljevu kadra, uglavnom muškog.

Istraživanje (2026)				Istraživanje (2021)			
Najveća zastupljenost	Procenat	Najmanja zastupljenost	Procenat	Najveća zastupljenost	Procenat ⁹	Najmanja zastupljenost	Procenat ¹⁰
SIPA	17	MUP SBK	7	SIPA	16	MUP SBK	6
MUP K10	14	MUP HNK i DKPT BiH	8	FUP	11	PBD BiH	6
UP MUP TK	13	PBD BiH i UP MUP USK	9	MUP TK ¹¹ i MUP KS	10	MUP HNK	6

Tabela 132 - Komparativni prikaz zastupljenosti žena u statusu policijskog službenika u dva istraživanja

Žene su podzastupljene i na pozicijama rukovodećih policijskih službenika. Prema dostavljenim podacima iz 13 policijskih institucija, od ukupno 367 takvih pozicija, žene su zastupljene s 4%. Iako žene čine oko 11% ukupnog policijskog kadra u analiziranim institucijama, dodatna analiza pokazuje da ova disproporcija nije rezultat slučajnosti, već odražava stabilan obrazac u raspodjeli rukovodećih pozicija. Takav obrazac upućuje na postojanje određenih prepreka koje ograničavaju napredovanje žena ka višim hijerarhijskim pozicijama. Institucije koje imaju žene-rukovodeće policijske službenice su GP BiH (6%), DKPT BiH (6%), UP MUP TK (6%), MUP HNK (5%) i PBD BiH (4%). Analizirajući komparabilne podatke u odnosu na prethodno spomenuto istraživanje CSS, generalno se uočava trend pada zastupljenosti žena na pozicijama rukovodećih policijskih službenika, s pozitivnim izuzecima DKPT BiH i MUP HNK. Najviše iznenađuje stanje u SIPA, koja u oba istraživanja ima najveću procentualnu zastupljenost žena u statusu policijskog službenika, dok, prema recentnom istraživanju, izgubila je žene-policijske službenice na rukovodećim pozicijama. Ovaj nalaz zahtijeva dodatnu kvalitativnu analizu institucionalnih i karijernih barijera.

Institucija	Istraživanje (2026)		Istraživanje (2021)		Trend
	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	
GP BiH	6	7	6	7	↓
SIPA	0	8	0	8	↓
DKPT BiH	6	0	6	0	↑
PBD BiH	4	4	4	4	→
FUP	0 ¹²	8	0	8	↓
UP MUP USK	0	10	0	10	↓
MUP PK	0	0	0	0	→
UP MUP TK	6	10	6	10	↓
UP MUP ZDK	0	0	0	0	→
MUP BPK	0	0	0	0	→

⁹ Radi komparativnog prikaza, procentualne vrijednosti su zaokružene na najbliži cijeli broj.

¹⁰ Vidi fusnotu 9.

¹¹ U cilju otklanjanja mogućih terminoloških nejasnoća, u istraživanju iz 2021. godine, pod „MUP TK“ se podrazumijeva MUP TK i UP MUP TK. To isto se odnosi i na „MUP KS“, „MUP USK“ i „MUP ZDK“. U ovom istraživanju, uprave policija su zasebno razmatrane u odnosu na četiri korespondirajuća kantonalna ministarstva.

¹² FUP je dostavio podatke da nema rukovodećih policijskih službenika.

Institucija	Istraživanje (2026)	Istraživanje (2021)	Trend
	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	Procenat žena među rukovodećim policijskim službenicima	
MUP SBK	0	9	↓
MUP HNK	5	0	↑
MUP K10	0	6	↓

Tabela 133 - Komparativni prikaz zastupljenosti žena u statusu rukovodećeg policijskog službenika u dva istraživanja

Poredeći stanje u odbrambenom s policijskim sektorom, može se reći da je položaj žena otprilike sličan, u smislu njihove zastupljenosti. Kao što je u prethodnom poglavlju navedeno, 10% žena je u statusu profesionalnog vojnog lica u OS BiH. Gotovo 61% ih se nalazi u najnižem činu – vojnikinje, a tek 6% ih je među licima na komandnoj i rukovodnoj dužnosti.

Primjena institucionalnih mjera za unapređenje rodne ravnopravnosti je ograničena. Od 14 relevantnih institucija, samo 3 (MO BiH, SIPA i UP MUP ZDK) ohrabruju žene da se prijavljuju na javne konkurse za policijske službenike i profesionalna vojna lica korištenjem afirmativnih mjera, a jedino ih SIPA primjenjuje i pri internim napredovanjima. Budžetska izdvajanja za rodna pitanja gotovo da ne postoje. U 2023. godini, jedino FUP bilježi posebne stavke za rodne inicijative. Dodatno, samo SIPA i FUP od 13 policijskih institucija imaju usvojene interne politike/dokumente kojima se teži postizanju 40% zastupljenosti manjeg spola. Činjenica da većina ostalih policijskih institucija nema takvih internih politika ukazuje da se pitanja rodne jednakosti tretiraju deklarativno. Međutim, samo postojanje takvih dokumenata nije nužno garant uspjeha, što se najbolje vidi na primjeru SIPA i gubljenju žena-policijskih službenica na rukovodećim položajima, ali jeste indikator ozbiljnijeg institucionalnog pristupa u rješavanju tih pitanja.

S druge strane, tek 67% institucija vodi rodno osjetljive statistike o uposlenima, a samo 8 od 24 institucije ima imenovane kontakt osobe za rodna pitanja. Ovi nedostaci institucionalne infrastrukture pokazuju da postojeći napori prema rodnoj ravnopravnosti ostaju fragmentirani i često površni.

Zaključno, nalazi ovog istraživanja ukazuju na potrebu za sveobuhvatnijim i strateški utemeljenim pristupom promjenama u sektoru sigurnosti i odbrane BiH. Nedovoljna i neravnomjerna zastupljenost žena, posebno na operativnim i rukovodećim pozicijama, ne predstavlja isključivo pitanje rodne ravnopravnosti, već ima direktne implikacije na institucionalnu legitimnost, kvalitet upravljanja i ukupnu efikasnost sigurnosno-odbrambenog sektora. Međunarodni normativni okvir „Žene, mir i sigurnost“ jasno naglašava da je puno i smisljeno učešće žena preduslov za inkluzivnije, odgovornije i otpornije sigurnosne politike. Stoga, adresiranje uočenih rodnihih disproporcija zahtijeva prelazak s deklarativnih opredjeljenja na systemske i mjerljive institucionalne mjere, uključujući rodno osjetljivo planiranje ljudskih resursa, afirmativne politike zapošljavanja i napredovanja te jačanje interne infrastrukture za rodnu ravnopravnost.

Takav pristup ne predstavlja samo normativno-pravnu obavezu, već i ključni preduslov za jačanje povjerenja građana i građanki te dugoročnu otpornost sektora na savremene i buduće izazove.

PREPORUKE

- **Obavezati afirmativne mjere:**

Preporučuje se da sve institucije omoguće afirmativno zapošljavanje – npr., da javni konkursi za policijske službenike sadrže poziv ženama da se prijave i da se pri jednakim kvalifikacijama kandidatkinjama daje prednost. Time bi se ohrabrilo više pripadnica ženskog spola da pristupe sigurnosnom sektoru, kako to kontinuirano čine MO BiH i SIPA. Isti pristup treba primijeniti i kod internih konkursa za napredovanje (za sada samo SIPA ima takvu praksu).

- **Razviti strateške programe rodne ravnopravnosti:**

Sve institucije trebaju izraditi i implementirati planove mjera s konkretnim ciljevima (poput dostizanja 40% žena) i rokovima. Primjeri dobrih praksi postoje u SIPA i FUP. Planovi bi trebali obuhvatiti pristup kadroviranju, obuke, transparentno napredovanje i sistem praćenja implementacije. FUP Strategija upravljanja ljudskim resursima (2019–2024) predviđa godišnje akcione planove s medijskim kampanjama i javnim nastupima radi povećanja broja policijskih službenica - takve mjere treba usvojiti i u drugim institucijama.

- **Ulagati u promociju i vidljivost:**

Institucije trebaju redovno realizirati edukativno-promotivne kampanje koje ističu uloge i uspjehe žena u sigurnosti (kroz medije, društvene mreže i školske programe). Primjera radi, FUP je bio jedini koji je koristio društvene mreže za regrutaciju kandidata. Medijskim i javnim istupima treba graditi pozitivnu sliku o karijeri žena u vojsci i policiji, što će smanjiti stereotipe i povećati zanimanje za prijave. Ponovno se ukazuje na važnost društvenih mreža, obzirom da one imaju centralnu ulogu u svakodnevnom životu mlađe populacije, naročito u smislu informisanja.

- **Pojačati rodnu kulturu i strukture:**

Svaka institucija mora imenovati kontakt osobu za rodna pitanja s jasnom odgovornošću za praćenje rodne ravnopravnosti. Trenutno ih ima samo manji broj institucija. Te kontakt osobe trebaju redovito analizirati podatke, pripremati izvještaje, inicirati izmjene internih procedura i učestvovati u međuinstitucionalnim forumima za rodnu ravnopravnost.

- **Unaprijediti evidenciju i analitiku:**

Potrebno je obavezno vođenje potpunih baza podataka s rodno razvrstanim podacima o svim uposlenima, kandidatima i treninzima. To uključuje redovno prikazivanje sastava uposlenih po spolu i činu te praćenje napredovanja i obuka. Precizna statistika omogućit će donošenje ciljanih mjera i praćenje njihovog efekta (zaključci studije pokazuju nedostatke u evidencijama kod dijela institucija).

- **Osigurati budžetska sredstva:**

Ukoliko je objektivno moguće, institucije trebaju planirati i sredstva za rodne inicijative (obuke, kampanje i sl.). Namjenska ulaganja su neophodna za provedbu inicijativa povećanja zastupljenosti žena. Bez posebnih resursa, planovi bi mogli ostati samo na papiru.

- **Transparentnost i demokratski nadzor policije:**

U skladu sa standardima demokratskog rada policije, policijske institucije imaju obavezu potpune otvorenosti prema javnosti. Građani i građanke imaju pravo na pristup osnovnim informacijama o radu policije, uključujući broj uposlenih, rodno razvrstanu strukturu, raspored po činovima i provođenje mjera ravnopravnosti spolova. Uskraćivanje ovih podataka, pozivanjem na interne akte ili izuzetke od objavljivanja, predstavlja praksu suprotnu demokratskoj policiji i direktno narušava povjerenje javnosti. Neophodno je uvesti obavezno, redovno i javno objavljivanje godišnjih izvještaja policijskih institucija s rodno razvrstanim podacima. Istovremeno, zakonodavna tijela, posebno komisije za sigurnost i ravnopravnost spolova, moraju dosljedno i aktivnije provoditi civilni i parlamentarni nadzor, s posebnim fokusom na zastupljenost i položaj žena.

IZVORI

Primarni izvori

Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 23. 8. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Agencija za policijsku podršku. Dopis br. 15-3-06-162-3/24 od 26. 8. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova. Dopis br. 19-3-50-308-2/24 od 4. 10. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 9. 10. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA). Dopis br. 16-11-14-6276-2/24 od 9. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Federalna uprava policije. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 25. 10. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Granična policija BiH. Dopis br. 17-05-3-04-3-3830-7/24 od 30. 1. 2025. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo odbrane BiH. Dopis br. 06-33-1-2554-7/24 od 23. 12. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo sigurnosti BiH. Dopis br. 12-04-6-7578-4/24 od 21. 11. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 24. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 19. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo. Dopis br. 01-9-45-6-2365/25 od 14. 4. 2025. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona. Dopis br. 02-1-30-263/24-2 od 19. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 17. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona. Dopis br. 08-03/2-336/24 od 5. 12. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 8. 4. 2025. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 8. 10. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Ministarstvo za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Dopis br. 07-01-30-490/25 od 23. 1. 2025. godine (neobjavljeni dokument).

Policija Brčko distrikta BiH. Dopis br. 14.05-04.12-66866/24 od 18. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Služba za poslove sa strancima. Dopis br. 18.1.1-07.6-17029/24 od 3. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona. Dopis br. 05-04/04-2-04-119/24 od 10. 10. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 17. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Uprava za indirektno oporezivanje. Odgovor na zahtjev Centra za sigurnosne studije putem elektronske pošte, 12. 9. 2024. godine (neobjavljeni dokument).

Sekundarni izvori

Katić, G. (2025, 26. juni). BiH ima više policije od EU, a RS želi 'pomoćne' snage. Radio Slobodna Evropa. Preuzeto s <https://www.slobodnaevropa.org/a/mup-rs-pomocna-rezervna-policija/33455769.html>

Plevljak, B., & Kržalić, A. (2021). *Položaj žena u policijskim agencijama u BiH*. Centar za sigurnosne studije. Preuzeto s <https://css.ba/wp-content/uploads/2021/08/Polozaj-zena-u-policijskim-agencijama-u-BiH-PUBLIKACIJA-FINALNA.pdf>

Tandara, D. (2024). *Koliko nas košta javna sigurnost? Komparativna analiza budžetskih stavki za ministarstva unutrašnjih poslova i policijske agencije u BiH za 2015. i 2023. godinu*. Centar za sigurnosne studije. Preuzeto s <https://css.ba/wp-content/uploads/2024/01/CSS-DT-Koliko-nas-kosta-javna-sigurnost.pdf>

Tuzlanski.ba. (2020, 3. oktobar). U Bosni i Hercegovini 22.227 ljudi na “državnim jaslama”. Preuzeto s <https://tuzlanski.ba/vijesti/bih/u-bosni-i-hercegovini-22-227-ljudi-na-drzavnim-jaslama/558534?utm>

Vlada Kantona Sarajevo. (2025). *Program rada Vlade Kantona Sarajevo za period od 01.01. do 31.12.2025. godine*. Preuzeto s <https://vlada.ks.gov.ba/sites/default/files/2025-07/NOVI%20-%20ProgramradaVladeKantonaSarajevoza2025.godinu.pdf?utm>

Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 16/03 i izmjene i dopune “Službeni glasnik BiH” br. 102/09, prečišćeni tekst “Službeni glasnik BiH” br. 32/10). (2003/2010). Preuzeto s <http://www.sluzbenilist.ba/page/akt/xIzjg2Utoj0=>

